

L'ESP

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA / 2008 / NÚM. 48 / 1€

DOSSIER: EL MILLOR MOMENT
DE LA NOVEL·LA NEGRA

ENTREVISTES:
ANDREU MARTÍN
JORDI SIERRA I FABRA
ISABEL-CLARA SIMÓ

PERFIL:
ALICE SEBOLD

REPORTATGE:
'EL COMTE KARLSTEIN'

AVANÇAMENT:
'ENCARA NO M'ESTIMES',
DE JONATHAN LETHAM

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

EL PODER D'UNA CANÇÓ

XAVI SARRIÀ

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

ALICE SEBOLD

LOURDES TOLEDO

6

FLAIXOS

9

QUAN LA PASSIÓ INFANTIL ESDEVÉ UN MALSON

IGNASI FRANCH

10 ENTREVISTA

ISABEL-CLARA SIMÓ

CAROL BORRÀS

12 AVANÇAMENT

ENCARA NO M'ESTIMES

13 QÜESTIONARI

JORDI SIERRA I FABRA

GLÒRIA GORCHS

DOSSIER

EL MILLOR MOMENT
DE LA NOVEL·LA NEGRA

15

NOVEL·LA NEGRA, ACÍ I ARA

PACO CAMARASA

16

ANDREU MARTÍN: «EL NEGRE
COMBINA AMB TOTS ELS COLORS»

ALÍCIA TOLEDO

18

LA RENOVACIÓ IRLANDESA

JC GIRBÉS

20 REPORTATGE

UNA NOVEL·LA JUVENIL
PER A TOTS ELS PÚBLICS

MARIAM PUCHADES

21 REPORTATGE

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS I
JAUME I, A L'ABAST DE TOTHOM

MARTA INSA

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
LES RONDALLES:UNA HERÈNCIA LITERÀRIA PER A
COMPARTIR

ANNA BALLESTER

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
COM AVORRIR LA LECTURA
LA MANERA INFAL·LIBLE DE FER QUE
ELS XIQUETS ODIEN ELS LLIBRES

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

BEURE I SOMNIAR

PERE CALONGE

EDITORIAL

FICCIÓ O CRÒNICA NARRADA
D'UNA REALITAT NEGRA?

No ens ha d'estranyar gens que, al llarg de la història literària, uns gèneres hagen gaudit de més acceptació que els altres segons els gustos lectors de cada època o l'adequació d'aquests gèneres a les necessitats generades, estèticament i ideològicament, per la societat que, d'alguna manera, representen i a la qual, tant els autors com les obres que escriuen, volen dirigir-se amb objectius sempre ben diversos. Probablement per això, la novel·la –i la narrativa en general–, almenys des del segle XIX, és el gènere literari majoritari i el que més s'adequa a la modernitat del nostre temps.

No debades vivim en un període més propici a l'acció i a la successió trepidant de fets, de notícies i de successos, que no a la reflexió pròpia de l'assaig, a la contemplació d'escenes acotades en el temps i en l'espai del teatre o a l'emotivitat compartida de la poesia, que afavoreix la mirada cap a l'interior de l'individu. Però també, pel que fa a la ficció narrativa, és evident que els gustos han canviat amb el pas dels anys i que, al començament del segle XXI, s'imposa un model de relat diferent del clàssic que culminà amb el realisme i amb el triomf de la burgesia. Ara la realitat s'ha fraccionat, com les mateixes classes socials, que es difuminen i es confonen; i l'evolució de les històries ha deixat de ser lineal, i la descripció ha donat pas a l'acció més pura i, fins i tot, més brutal.

En aquest context, la novel·la negra, o narració detectivesca –de crims, d'investigació, etc.–, ha sabut adaptar-se, potser com cap altra, al retrat real de l'època actual. Nascuda de l'enginy i el rigor intel·lectual de narradors com Poe o Conan Doyle i configurada, en la seua concepció més canònica, per autors com Hammett o Simenon, la novel·la negra ha viscut, des d'aleshores, períodes de presència pública més generalitzada i èpoques de culte més restringit. Tanmateix, ha sabut impregnar a poc a poc, amb l'obra de notables escriptors, tota la narrativa i infiltrar els seus recursos estètics, argumentals i estructurals en nombroses narracions de caràcter històric o fantàstic, o en novel·les que tracten de reflectir la societat actual i la psicologia de les persones immerses en la quotidianitat de la vida en les grans ciutats.

De fet, ja és difícil escriure novel·les sense que, d'una manera o una altra, no continguin elements d'intriga i d'acció –i, fins i tot, morts o, si més no, trames– de crònica negra. Sovint es fa per captar l'interès del lector amb rapidesa, des de la primera línia, i contrarestar l'encant de les narracions visuals del cinema o la televisió, però també perquè, potser, la realitat ja és bastant *negra* i, més que ficció, els narradors es troben en la paradoxa de no poder narrar res més que la crònica d'una realitat.

EL PODER D'UNA CANÇÓ

XAVI SARRIÀ*

SEMPRE M'HAN PREGUNTAT EL PERQUÈ DE LA MEUA PASSIÓ PEL MÓN DE LA MÚSICA. I NO HE SABUT MAI QUÈ RESPONDRE. LA VERITAT ÉS QUE LA MEUA NO ÉS UNA PASSIÓ PER LA MÚSICA PRÒPIAMENT DITA, SINÓ PER TOT EL QUE AQUESTA EM PERMET EXPRESAR AMB LA SEUA MESCLA DE PARAULES I ACORDS. AQUESTA COMBINACIÓ ÉS LA QUE M'HA ENGANYAT DES DE MENUT PERQUÈ, NO ENS ENGANYEM, LA MEUA SEMPRE HA ESTAT UNA GENERACIÓ MÉS

ATRETA PELS RECLAMS AUDIOVISUALS QUE PELS DE LA LLETRA IMPRESA. AQUEST FET, PERÒ, L'HAURIEM D'APROFITAR COM UN AVANTATGE. PERQUÈ SI SOM CAPAÇOS D'UTILITZAR EL PODER D'ATRACCIÓ QUE EXERCEIX LA CULTURA AUDIOVISUAL, I LA MUSICAL EN CONCRET, ENTRE ELS NOSTRES JOVES PER A INCENTIVAR EL SEU INTERÉS PEL FANTÀSTIC MÓN DELS LLIBRES, SEREM CAPAÇOS DE GARANTIR EL PRESENT I EL FUTUR DE TOT PLEGAT.

Vaig començar a escriure quan encara no alçava un metre de terra. Crec que va ser algun conte que em van encarregar a classe o alguna redacció d'aquelles que escrivíem sense saber com ni per què. La veritat és que m'agradava molt escriure i ho feia sovint d'amagat a casa per tal de desfogar totes les meues emocions i frustracions d'adolescent. Però la cosa no va anar més enllà. Supose que aquella prematura vocació literària es va quedar estancada per la irrupció d'una força molt més potent que va aclaparar les meues orelles: la música. La música es va apoderar de mi com un tsunami quan només tenia 12 anys i encara no m'ha deixat.

Aquella passió em va portar un bon dia a agafar una vella guitarra que corria per casa. Me la vaig mirar encuriolit i em vaig atrevir a posar els dits sobre les cordes fins que vaig aconseguir fer sonar un acord. Després en vaig fer sonar un altre i una altre fins que vaig enllestir una cançó. Però no estava completa: hi faltava la lletra. Així que em vaig tancar a l'habitació de casa i vaig escriure versos i més versos fins que vaig completar una estrofa i aquesta va donar pas a una tornada senzilla però potent.

Aquella primera cançó no era gran cosa, però per a mi va ser tota una revelació: podia crear! Com veieu, tots aquells experiments a l'habitació de casa em van obrir una porta fins aleshores del tot desconeguda per a mi: la de la creació. Creació musical, sí, però també literària. Perquè, no ho

oblidem, tota la música cantada és plena d'aquest univers paral·lel que anomenem literatura.

Amb tot això, el que vull dir és que per a mi, com per a milers de joves d'aquest país, la música ha estat un estímul artístic insubstituïble. Sobretot gràcies a les seues lletres i a l'existència de músics que les han usades per a explicar-nos el món en la nostra llengua. I ha estat aquest estímul el que ha incentivat que jo

ara reprenga la meua prematura vocació per la literatura pròpiament dita. No vull dir que l'haguera oblidada, sinó que, senziament, aquesta havia canviat el seu embolcall per la inqüestionable atracció que —només cal fer una ullada als instituts o a les habitacions dels nostres fills o germans menuts per a comprovar-ho— exerceix la música d'avui dia entre els més joves.

L'esperança, la compartisc amb vosaltres: que tot aquest jovent passe de l'MP3 a la lletra impresa i contribuïska a augmentar el nombre de lectors que necessiten ara, més que mai, els nostres llibres. Però això només serà possible si

ens acostem als llenguatges que cada dia ells mateixos creen i reinventen. Només així, oferint les eines i esperant els fruits, farem que s'equilibre la balança de les seues, i les nostres, inquietuds. Aquest és el poder que aquella primera cançó em va descobrir. Aquest és el futur que hem d'assolir entre tots.

**L'esperança,
la compartisc amb
vosaltres:
que tot aquest jovent
passe de l'MP3
a la lletra impresa**

*CANTANT D'OBRINT PAS

HTTP://BLOCS.MESVILAWEB.CAT/XAVISARRIA

REVISTA DE LLETRES

48

PRIMAVERA 2008

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUIXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES, CAROL
BORRÀS I MARIA VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO, JULI JORDÀ,
DAVID MORELL I BEGONYA SOLER
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO, SANTI
CERVERA, SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI
ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 40.500 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TOR-
NA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS AR-
TICLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«Magnífica síntesi biogràfica, entenedora i actualitzada, [...] amb un excel·lent acompanyament fotogràfic que és una veritable biografia en imatges.»

XAVIER VILLA, *El País*
Gener de 2008

«Una peça d'orfebreria literària que
va consagrar el seu autor.»

El Periódico de Catalunya
Febrer de 2008

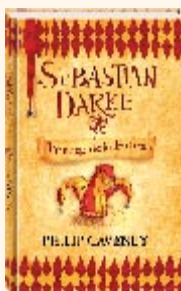
«*Diari d'un setembrista* resulta un poemari temptador, tangible i gustós, de lectura íntima i directa, amb una veu clarament formada.»

ESTER PINO, *Benzina*
Desembre de 2007

«Les narracions de Laura Gallego ens recor-
den els antics fulletons vuitcentistes. Diàlegs vibrants, girs argumentals i sorpreses inesperades gairebé a cada capítol.»

MIQUEL RAYÓ, *Diari de Mallorca*
Gener de 2008

«Aventures trepidants, preses amb bon hu-
mor, configuren una narració que atrapa i
diverteix [...]. Acció i fantasia: una bona lec-
tura.»

Cavall Fort
Febrer de 2008

«La lectura d'aquest volum esdevé un
divertiment alegre i enjogassat, enginyós i
amè on les ganes de raonar desborden l'ar-
gument [...] i on la filosofia mostra el seu
cantó lúdic però alhora ric ja que tot plegat
no és altra cosa que un cant al sentit comú,
avui tan absent.»

JOSEP MARIA ALOY, *Escola catalana*
Gener de 2008

ALICE SEBOLD

LOURDES TOLEDO

POQUES VEGADES UNA ESCRIPTORA JOVE ACONSEGUEIX VENDRE DOS MILIONS I MIG D'EXEMPLARS DE LA SEUA PRIMERA NOVEL·LA EN UNES SETMANES, COM ÉS EL CAS DE LA NORD-AMERICANA ALICE SEBOLD. AUTORA DEL BEST SELLER *DES DEL MEU CEL*, RELAT QUE CONTA EN VEU PREADOLESCENT UNA VIOLACIÓ

I UNA MORT VIOLENTA, SEBOLD VA VIURE DE JOVE UNA EXPERIÈNCIA, EN PART, SIMILAR. NASCUTA A WISCONSIN EL 1963, HA PUBLICAT FINS ARA UN LLIBRE DE MEMÒRIES, *LUCKY* ('AFORTUNADA'), I DUES NOVEL·LES; L'ÚLTIMA, *QUASI LA LLUNA*, LA PUBLICA BROMERA AQUESTA PRIMAVERA.

Quan els periodistes pregunten a Alice Sebold si es considera una escriptora professional, ella ironitza i contesta: «Què enteneu per "professional", algú que s'hi dedica de ple i crea una obra de qualitat o potser ser professional significa aconseguir unes vendes milionàries? Per a mi –tot i viure en un país que associa la professionalitat a l'èxit i a les vendes– la meua vida va unida a les meues novel·les més aviat com a procés creatiu que no pas com a producte d'èxit». Potser per això, el talent literari de Sebold ha creat una narrativa coratjosa i sòlida que, sense pèls a la llengua, exhibeix un llenguatge mordaç i sensible.

L'autora –graduada per la Universitat de Syracuse, on va viure l'experiència amarga i traumàtica d'una violació– no dissimula la satisfacció davant la resposta massiva als seus llibres, però assegura que les seues novel·les no fan sinó reflectir la manera com ella encara la vida: «No crec en les històries que no ixen del costat més fosc de l'ésser humà, però al mateix temps sóc immensament optimista. Una aprén a lluitar amb les pitjors coses imaginables, trobar l'esperança i tirar endavant».

No estranya, doncs, que en graduar-se, Sebold s'instal·lara a Nova York. Aviat, però, s'hi va sentir asfixiada i va marxar a la costa oest, on actualment viu en companyia del també escriptor Glen David Gold i allunyada dels ambients literaris. És una distància voluntària, com ella assegura: «Preferisc envoltar-me de gent a qui no li importa en què treballa. Així mantinc el contacte amb el món real».

Aprendre a lluitar amb les pitjors coses imaginables és el que fan els personatges de les seues novel·les: és el cas

Alice Sebold construeix uns personatges turmentats i complexos.

© David Shankbone

de la jove Susie Salmon, que narra el seu assassinat en *Des del meu cel*, i també de l'homicida anomenada Helen, la dona madura, fosca, sensible i impetuosa protagonista de *Quasi la lluna*. En aquest títol, que publica Bromera, hi ha, a més, l'encert afegit de la traducció rítmica i decidida d'Emma Piqué, una versió creativa i alhora fidel a la intenció i la cadència originals del text.

UNA ESCRIPTORA DE TRAJECTÒRIA FULGURANT

Guardonada amb el Premi Puddly el 2003 i seleccionada «Writer on the Verge» pel diari *Village Voice*, Sebold –que escriu habitualment en *The New York Times* i en *Chicago Tribune*– va trencar el gel literari d'una manera poc habitual: la primera reacció de la seua editora davant *Des del meu cel* va ser no acceptar-la per macabra, però en començar a llegir-la tot va canviar. Allà hi havia Sebold: una escriptora d'un poder i un ritme excepcionals, creadora de relats psicològics que naixen i creixen a partir de fets grotescos i violents, els quals, amb un domini excel·lent del *flashback* narratiu, transmeten al lector l'asfíxia i la tensió amb què els seus personatges recorden successos traumàtics.

Dit i fet, igual que amb Frank McCourt o Orhan Pamuk, recentment incorporats al catàleg de Bromera, la publicació de *Quasi la lluna* ajudarà a difondre en la nostra llengua una de les autores contemporànies de més renom, creadora d'allò que anomenem *best sellers de qualitat*.

El talent literari de Sebold ha creat una narrativa coratjosa i sòlida que, sense pèls a la llengua, exhibeix un llenguatge mordaç i sensible

QUASI LA LLUNA. ALICE SEBOLD.

BROMERA, 2008

Dubtes?

El tancament de la revista d'ecologia i medi ambient *Nat* ens priva de trobar als quioscos una publicació periòdica de qualitat i en la nostra llengua. Impedirà aquest fracàs iniciatives futures semblants?

Per què, abans fins i tot que es publiqui, tothom coincideix a dir que la nova novel·la de Ruiz Zafón, que només estarà disponible en castellà, serà l'èxit més sonat d'aquest Sant Jordi?

Per què hi ha il·lustradors que encara no disposen de web o bloc propis des d'on puguen mostrar i projectar el seu treball i oferir als editors la possibilitat de contactar-hi?

Com quedarà el sector de la distribució a Catalunya després que el Grup 62 va decidir agrupar la distribució de tots els seus segells en la nova empresa Àgora?

«Un escriptor ha de consultar el diccionari vint vegades al dia.»

MARTIN AMIS
Avui

«La nostra llengua és, abans que cap altra cosa, l'eina bàsica de vertebració social i d'identitat d'un poble.»

DIEGO GÓMEZ
Levante-EMV

«La novel·la seriosa està morta.»

TOM WOLF
Público

«Els editors a qui només els interessen els llibres són perillosos.»

Bloc El Ojo Fisgón

Un cas com un cabàs

JOSEP FRANCO

Era la primera vegada que l'inspector Claver s'enfrontava a un cas tan estrany: la víctima encara alenava, a pesar que estava moribunda des de feia molts anys. Primer, uns desordres interns que foren diagnosticats amb el nom de Germania li provocaren ardors econòmics, revoltes socials i pèrdues considerables de matèria grisa; i el remei, un tractament de xoc a base d'exèrcits imperials, va ser pitjor que la malaltia. Després, una epidèmia que venia d'Europa li va fer perdre els furs i la va deixar molt feble; però la transfusió de sang borbònica que li aplicaren, amb les millors intencions del món, va resultar incompatible.

Feia poc de temps, havia estat en quarantena, cara al sol, per prescripció divina i els anticossos socials, reprimits, no havien estat capaços d'impedir una invasió de microorganismes nocius que li minaren greument la identitat. Finalment, quan semblava a punt de recuperar-se, la víctima va patir una gravíssima alteració del metabolisme: començaren a eixir-li urbanitzacions en tots els òrgans vitals, se li quedaren estretes totes les artèries, la mala circulació dels líquids no li permetia depurar com calia els residus orgànics, es va veure obligada a canviar de règim alimentari i, en quedar-se pràcticament sense defenses, esdevingué una presa fàcil per a qualsevol agent intoxicador.

Així estaven les coses quan l'inspector Claver, alertat pels veïns de la víctima, que ja havien començat a fer una col·lecta per sufragar-ne les exèquies, començà a buscar sospitosos i en va trobar tants i amb un ventall tan aclaparador de mòbils, que abandonà el cas, va demanar la jubilació anticipada i se'n va anar a viure a una illa remota, perduda enmig del Pacífic.

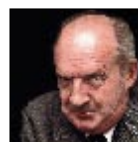
Biografia no tan real

Imagineu la història d'una xiqueta que perd els pares per l'Holocaust jueu i recorre 3.000 quilòmetres per diversos països europeus i a qui uns llops acullen i crien durant anys. Ara imagineu que us diuen que és una història real. Ara, però, imagineu que descobriu que no ho és. Misha Defonseca va publicar, fa una dècada, un llibre amb aquest argument. Deia que es tractava d'un relat autobiogràfic, i això va comoure milers de lectors d'una vintena de països. Ara, arran de l'adaptació del llibre al cinema, el diari belga *Le Soir* ha revelat que tot era mentida. L'autora, en l'actualitat, rica i famosa, ha demanat disculpes per l'engany i ha confessat que, tot i no tractar-se d'una història verídica, conté *la seua* veritat. Una realitat poc *real*...

Llibres lliures

L'editorial Harper Collins ha posat en marxa un sistema de baixada gratuïta d'edicions electròniques íntegres d'una selecció dels seus títols. Mitjançant el programa Browse Inside, que no permet la impressió ni l'emmagatzematge dels arxius digitals, hi ha a l'abast dels lectors una sèrie de llibres durant un mes. La continuïtat de l'experiència dependrà dels resultats, és a dir, de si els títols seleccionats es venen més, en format paper, a les llibreries.

Destruir o no destruir?

Dimitri, el fill de Vladimir Nabokov, té una difícil elecció a les mans. En morir l'autor de *Lolita*, l'any 1977, va deixar iniciada una novel·la, *The Original of Laura*, amb l'ordre de destrucció del manuscrit. La viuda, Vera, no es va veure amb cor de complir aquesta

última voluntat del marit, i ara tota la responsabilitat correspon a l'únic hereu. Les veus a favor de la conservació de l'obra incompleta es pregunten què hauria passat si s'hagueren complit les voluntats d'autors com Virgili, que demanava destruir l'*Eneida*, o Franz Kafka, que també volia que els seus inèdits no veieren la llum.

L'Enciclopèdia

Potser el segment del món del llibre en què més amenaçat està el format paper és el de les enciclopèdies. L'elecció entre l'espai físic que ocupen els volums i la immediatesa de l'actualització en xarxa és cada vegada més clara. Per això, l'Enciclopèdia Catalana ha fet un pas endavant de primera magnitud en obrir el web www.enciclopedia.cat, en la qual es pot accedir lliurement a 250.000 entrades, que aniran creixent els pròxims anys. Entre altres novetats de gran interès, l'Enciclopèdia s'obri a l'usuari, que en pot ampliar o matisar les definicions i, per tant, fer més seua aquesta compilació del saber en la nostra llengua.

Josep Pla, blockaire

Gràcies a una iniciativa del col·lectiu Xarxa de Mots, *El quadern gris* de Josep Pla és a la disposició dels internautes en format bloc. Cada dia que Josep Pla va fer una anotació en *El quadern gris*, la mateixa data i amb 90 anys de diferència, el text figurarà íntegre en <http://elquaderngris.cat>. En el web trobem també imatges del dietari manuscrit, enllaços amb pàgines relacionades amb l'autor de Palafrugell i la possibilitat de rebre gratuïtament cada nou apunt en el correu electrònic. Una proposta suggeridora que, una vegada més, demostra la utilitat de les noves tecnologies en la difusió literària.

Flaixos

Premi Salambó per a Baixauli

Hi ha premis que la majoria dels escriptors volen guanyar malgrat que no duen aparellada dotació econòmica. És el cas de guardons de la crítica prestigiosos, com ara el Salambó. Enguany l'honor ha correspost a *L'home manuscrit*, l'última novel·la de l'escriptor valencià Manuel Baixauli. Una notícia magnífica, sens dubte.

Dades

El Baròmetre d'Hàbits de Lectura i Compra de Llibres ens ha deixat el 2007 unes xifres poc encoratjadores pel que fa a la lectura en llengua pròpia.

El 21,6% dels lectors de Catalunya llig en català, mentre que a les Illes Balears el percentatge és del 8,5% i, al País Valencià, només d'un ínfim 1,9%: la xifra més baixa dels territoris amb llengua pròpia (el gallec representa el 4,9% a Galícia i el basc el 4,2% a Euskadi i el 2% a Navarra).

Si als que lligen habitualment en un idioma afegim els ocasionals, la cosa millora un poc: a Catalunya el 74,7% llig sempre o alguna vegada en català; a les Illes Balears, el 53,4%, i al País Valencià, el 35,9%, xifra idèntica que el basc a Euskadi. A Navarra, en canvi, sumats els lectors habituals i els ocasionals en basc, només arriben al 10,3%. A Galícia, el percentatge és del 56,4%. En tots els casos, però, i a excepció del valencià, el percentatge ha augmentat respecte a l'any anterior. És a dir, estan en un procés de millora. A les nostres mans hi ha la possibilitat de capgirar la situació. Llegim (també) en valencià!

Llavina, premi Serra d'Or

Un altre premi de la crítica cobejat és el Serra d'Or, que enguany ha correspost, en la modalitat de poesia, a *Diari d'un setembrista*, de Jordi Llavina. Es tracta d'un nou guardó per a una obra que ha rebut elogis unànims d'especialistes i lectors. Aquest reconeixement coincideix amb la convocatòria de la nova edició del Premi Alfons el Magnànim de Poesia, dotat amb 15.000 euros. Bases en la secció «Premis» del web www.bromera.com.

Oficina de Drets Lingüístics

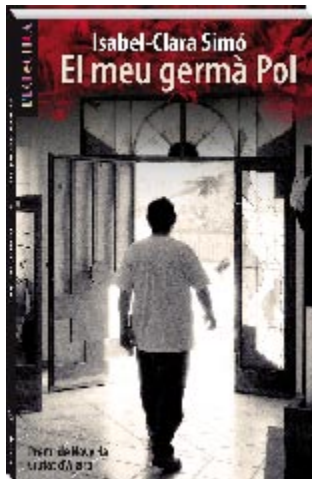
Les distincions anuals d'Escola Valenciana han anat enguany a les mans d'Andreu Alfaro, Vicent Pascual, l'associació Tractat d'Almírra i el club de bàsquet Pamesa València. Així mateix, la federació ha anunciat la pròxima inauguració de seus a Alacant i a Castelló de la Plana, i la creació d'una oficina de drets lingüístics. Així mateix, s'hi va presentar el lema de la nova edició de les multitudinàries Trobades, que enguany se celebraran també a Barcelona: «El valencià és futur». Una mirada optimista per al nostre senyal d'identitat. Més informació: www.fev.org.

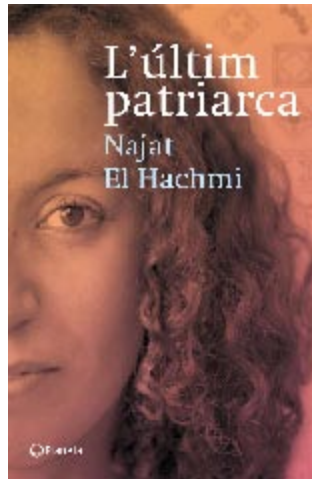
Tots a una veu

El Manifest per l'increment de les col·leccions de les biblioteques públiques, que reclama a la Generalitat Valenciana que iguale els 2,2 milions d'euros que aporta el Ministeri per a dotació de les biblioteques valencianes, va unir totes les associacions professionals del món del llibre valencià en una causa comuna. Tant de bo tire endavant aquesta unió per a consensuar i programar accions ambicioses de dinamització del llibre i la lectura al nostre país.

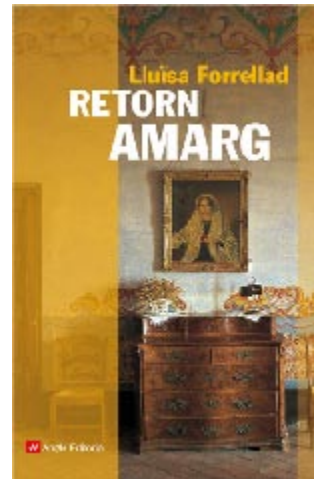
La teva llibreria Virtual et recomana

Isabel-Clara Simó
Bromera

Najat El Hachmi
Planeta

Lluïsa Forrellad
Angle Editorial

Montse Lari
Pagès

Àlex Santos
Cossetània

Jean Giono
Viena Edicions

ona.cat

Gran Via, 654 - 08010 Barcelona - Tel/Fax 933 181 979

Nascuda l'any 1962, ONA segueix compromesa en la recuperació cultural del país, en especial en tot el que fa referència a la llengua catalana. Fidels a aquest ideal estem en disposició d'oferir-vos qualsevol llibre en català que estigui disponible, ja sigui al nostre espai web, **www.ona.cat**, o bé a la botiga de Gran Via, 654 de Barcelona.

QUAN LA PASSIÓ INFANTIL ESDEVÉ UN MALSON

IGNASI FRANCH

UN JOVE QUE ACABA D'ENTRAR EN LA TRENTENA NO HAURIA IMAGINAT MAI QUE EL SEU SOMNI D'INFANTESA ES PODRIA CONVERTIR EN UN MALSON QUE FARIA TRONTROLLAR TOTS ELS PILARS DE LA SEVA VIDA, COMPROMETRIA LA SEVA ESTABILITAT PROFESSIONAL, LA SEVA SALUT... I LA SEVA VIDA AMO-

ROSA. ÀNGELS MORENO VA GUANYAR EL PREMI VAE DE NARRATIVA BANCAIXA 2007 AMB UNA NOVEL·LA QUE TÉ COM A VALOR PRINCIPAL LA PROXIMITAT. AQUESTA ÉS L'OBRA D'UNA NARRADORA D'HISTÒRIES PURA, ESCRITA EN PRIMERA PERSONA I SENSE ARTIFICIS.

Juli sempre ha volgut ser bomber. Aquest somni de molts nens acostuma a esvair-se amb el temps, però ell el conserva amb la mateixa passió que el primer dia. Està preparat físicament i intel·lectualment per a superar les proves, però es troba amb obstacles que van més enllà de la qualificació: una xarxa d'interessos de sindicats, funcionaris i polítics que fan d'aquestes oposicions quelcom opac i en les quals, sembla, no sempre s'imposa el més preparat. El seu esforç és tan gran que acaba en un esfondrament físic.

En una estada a l'hospital, té temps per a reflexionar sobre la seva situació. I aquest és el començament de *Cita a la matinada*, que ens presenta un Juli derrotat per la seva obsessió a aconseguir una fita que sembla impossible. L'odissea d'un personatge ordinari, amb una vida ordinària, que viu un esdeveniment tan trencador i surrealista que resulta extraordinari. Com un agosarat triangle amorós, o les cites a la matinada a les quals fa referència el títol de l'obra.

EL SUSPENS S'INSTAL·LA EN LA QUOTIDIANITAT

La gandienca Àngels Moreno aposta per la narrativa de proximitat en aquesta novel·la que du al terreny literari temes potencialment prosaics, tractats amb un llenguatge planer i un estil fluid. Les diferents seqüències narratives fan avançar el lector en un puzzle narratiu a dues velocitats, que pivota al voltant de l'hospitalització del protagonista, ens explica com ha arribat fins aquella situació, i acaba resolent la seva experiència vital marcada per les oposicions a bom-

Àngels Moreno denuncia la corrupció del sistema d'oposicions.

ber i una relació de parella. No hi han grans esdeveniments ni rareses, més enllà de problemes quotidians i d'un amor imperfecte, marcat com a caduc ja des del seu origen interessat, i acabat de llstar per un secret especialment inconfessable.

El més cridaner de la història és fins a quin punt la trama de corrupció generalitzada en les oposicions a bomber endinsa Juli en una vida plena de silencis i estranyes trobades secretes. Però més enllà d'aquest aspecte, Moreno tamisa la novel·la de mossegades de realitat amb què es pot sentir identificat qualsevol lector: els problemes econòmics d'un jove ja madur en cerca d'una estabilitat laboral que se li resisteix, o la indefensió del ciutadà anònim davant el

funcionament desviat de les institucions.

En aquest sentit, el protagonista genera la simpatia inevitable que desperta algú que pateix una injustícia. Però un dels punts més interessants del plantejament de l'obra és com l'autora canalitza aquest potencial corrent d'empatia cap a un personatge ple d'imperficcions, que usa la men-

tida i n'abusa, que comet més d'una falta de lleialtat. En la mateixa línia de clarobscur es mou la seva amant, una *pija* hedonista i capritxosa però capaç de comportar-se amb bondat. En el refons de les peripècies del protagonista no solament hi ha la censura als abusos del poder, sinó una mirada crítica sense acritud a una colla de joves individualistes, sovint superficials, que no acaben d'assumir la responsabilitat dels seus actes.

Àngels Moreno
aposta per la narrativa
de proximitat en una
novel·la que du
al terreny literari temes
potencialment
prosaics

CITA A LA MATINADA. ÀNGELS MORENO.

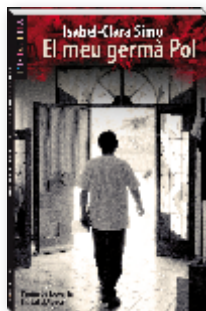
BROMERA, 2008

ISABEL-CLARA SIMÓ:

«LA MEVA NOVEL·LA NO VOL TRANQUIL·LITZAR CONSCIÈNCIES, SINÓ REMOURE-LES»

CAROL BORRÀS

ISABEL-CLARA SIMÓ ÉS UNA DE LES ESCRIPTORES MÉS POPULARS DE LES NOSTRES LLETRES, AMB UNA SÒLIDA OBRA LITERÀRIA QUE ABRAÇA DES DE LA NARRATIVA BREU FINS A L'ASSAIG. ELS SEUS LLIBRES, CARACTERITZATS PELS PERSONATGES BEN DEFINITS, EL LLENGUATGE ACURAT I LA TEMÀTICA REFLEXIVA,

HAN ESTAT ELOGIATS PER CRÍTICA I PÚBLIC. ARA ENS SORPRÉN AMB *EL MEU GERMÀ POL*, GUANYADORA DEL XIX PREMI DE NOVEL·LA CIUTAT D'ALZIRA, UNA PROPOSTA AUDAÇ QUE ENS ACOSTA UNA REALITAT QUE ENS ÉS MOLT PRÒXIMA, PERÒ QUE SOVINT ES-DEVÉ INVISIBLE ALS NOSTRES ULLS.

El protagonista de l'última novel·la d'Isabel-Clara Simó és Pol, un jove de 29 anys amb la síndrome de Down, però és la veu de la seua germana adolescent, Mercè, qui ens narra la convivència de la seua família, poc convencional, amb una discapacitat que sembla que els fa nosa. Fills de pare militar i amb una mare dedicada a si mateixa, Mercè és qui realment es fa càrrec del seu germà major, qui més el comprén i el respecta. L'autora alcoiana establida a Catalunya reconeix que ha sigut difícil escriure el llibre perquè ha volgut evitar expressament «la sensibleria i els bons sentiments».

Assegura que la història d'*El meu germà Pol* no ha estat motivada per una experiència propera, sinó més aviat per «una preocupació antiga: la situació dels discapacitats a dins d'una família i les càrregues que això representa per als germans. Ser la germana d'un discapacitat és molt difícil i sacrificat. La Mercè ha d'aguantar la part més difícil de la malaltia de Pol. Però la història també conté molt d'humor i sarcasme».

El punt de vista de Mercè és el que dota la narració d'agilitat, la fa propera i tendra, però alhora és una mirada fresca, lluny de prejudicis i de convencionalismes: «Pot sobtar que la protagonista sigui tan jove –afirma l'autora–, però crec que

Isabel-Clara Simó ens ofereix moments inoblidables en el seu últim llibre.

no és gens exagerat que els adolescents vegin el món d'una manera molt més adulta de la que els adults prèviament els hem adjudicat. He intentat posar-hi elements còmics i també dramàtics. I he procurat, per damunt de tot, no fer concessions ni caure en els tòpics».

UNA NOVEL·LA CAPTIVADORA

L'ofici d'Isabel-Clara Simó queda patent i ens captiva des de la primera paraula amb una història crua «que podria provocar una compassió molt perillosa, però aquest sentiment dura molt poc en el relat». Mercè ens permet acostar-nos a una realitat amb molts matisos, amb un registre diferent de moltes «novel·les rosa que s'han escrit sobre discapacitats que tenen com a objectiu tranquil·litzar consciències; la meua novel·la no vol tranquil·litzar consciències, sinó remoure-les». *El meu germà Pol* desperta la nostra sensibilitat adormida per fer-nos reflexionar serenament, sense dramatismes, entorn d'una realitat social sobre la qual es passa massa sovint de puntetes. «El meu objectiu –confessa l'autora–, era veure des de dins la tensió, la situació familiar que crea, perquè crec que hi ha molta hipocresia social sobre això».

Isabel-Clara Simó reconeix la seua voluntat de reivindicar amb la novel·la els drets civils dels discapacitats mentals i evidenciar la necessitat de tractar-los amb molta maduresa

L'escriptora alcoiana ha estat en contacte amb FEMAREC, una associació que treballa amb tallers per a discapacitats semblants a aquell al qual acudeix Pol. «És una història que no és real, però que ho podria ser.» Isabel-Clara Simó reconeix la seua voluntat de «reivindicar amb la novel·la els drets civils dels discapacitats mentals i evidenciar la necessitat de tractar-los amb molta maduresa». Afegit que el gran drama que impregna tota la novel·la «és l'intent d'en Pol de viure la seva vida, d'aconseguir la seva independència. En Pol s'ha enamorat i vol anar-se'n a viure amb una noia, que també té síndrome de Down. Però, la pàtria potestat, la té el seu pare, i ell no creu en la llibertat d'en Pol, perquè es pensa que no se'n sabrà avenir. I la mare, una dona de dretes, culta i més oberta, es desenten força del fill».

PERSONATGES

CONTRADICTORIS, COM LA VIDA

La narrativa d'Isabel-Clara Simó és plena de personatges amb una forta càrrega emocional. Lluny des ser plans, tots ells mostren les seues contradiccions personals i els seus conflictes, que els doten d'una riquesa de matisos: «Jo fuig com del dimoni dels personatges estàndard, perquè les persones no són tan esquemàtiques en la vida real. No m'agrada pintar caricatures. Jo crec que la vida real és molt variada i que no hi ha tipus purs, i això segurament és una sort». L'autora reconeix que en el seu repertori hi ha moltes històries

ISABEL-CLARA SIMÓ (Alcoi, 1943) és autora d'una obra extensa i diversa, amb títols tan coneguts pels lectors com ara *La salvatge*, Premi Sant Jordi; *La innocent*, Premi Alfons el Magnànim; *Dones*, *Joel*, o *Raquel*. La seua primera novel·la, *Júlia*, ja ha esdevingut un clàssic contemporani de la nostra literatura.

El meu germà Pol, XIX Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, ens transporta a un món de sensacions contradictòries on es barregen amb força la confiança, l'amistat, la por, l'autoestima i les ganes de viure en llibertat del protagonista, Pol, afectat per una discapacitat que, tot i que els seus pares no ho vulguen acceptar, no l'incapacita per a estimar.

dures que pretenen comprendre les conviccions alienes, sense fer cap concessió. «En això es basa la meua literatura: no compartir, no cedir, però sí comprendre», afirma.

El meu germà Pol està escrita en primera persona amb elements propis del

llenguatge oral. És així com la naturalitat recorre tota la narració de manera que la història ens és permeable sense quasi adonar-nos-en. La veu de Mercè, ingènua, espontània, divertida i alhora corrosivament adulta, ens permet acostar-nos a una història amb elements dramàtics però també amb escenes que arrancaran més d'un somriure al lector. És així com els personatges que construeix l'autora estan definits per les seues conviccions i contradiccions, que els permeten ser tan reals: «a mi m'agraden els matisos, les ombres i els clars, que no sigui tot la noia bonica, maquíssima, afectuosa, honrada i el noi encantador. Aquest tipus de cinema o de novel·la propens al maniqueisme em fa riure, el trobo molt balsàmic. Des de Balzac ja no s'escriu així: el realisme justament vol dir això, buscar els clarobscur de la gent i evitar bons i dolents».

La literatura d'Isabel-Clara Simó té un ritme marcat pels diàlegs i les reflexions internes dels protagonistes. Però sota aquesta aparença senzilla s'amaga una temàtica gens banal, que fa que les seues obres passen la prova del temps i els salts generacionals. Un dels millors exemples, el tenim amb *Júlia* (Bromera, 2003) que es va reeditar revisada en el vintè aniversari de la seua creació i a hores d'ara encara és una de les seues obres més preades i elogiades. *El meu germà Pol* és una novel·la sobre la discapacitat però també sobre l'amor, la lluita per la llibertat i els drets individuals.

EL MEU GERMÀ POL. ISABEL-CLARA SIMÓ.
BROMERA, 2008.

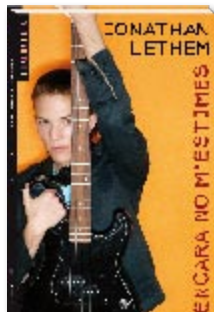

Jo fuig com del dimoni dels personatges estàndard, perquè les persones no són tan esquemàtiques en la vida real. No m'agrada pintar caricatures

'ENCARA NO M'ESTIMES'

JONATHAN LETHEM (NOVA YORK, 1962) VA COMENÇAR LA SEUA CARRERA EN EL MÓN DE L'ART, PERÒ ARA ES DEDICA PLENAMENT A L'ESCRITURA. AUTOR DE SIS NOVEL·LES, I GUANYADOR DE PREMIS COM EL NATIONAL BOOK CRITICS CIRCLE AWARD, AQUESTA ÉS LA PRIMERA DE LES SEUES OBRES QUE ES PUBLICA EN LA NOSTRA LLENGUA. *ENCARA NO M'ESTIMES*, DESBORDANT DE SÀTIRA I SEXE, ÉS UNA

PARÒDIA DIVERTIDA I AFECTUOSA DELS GRUPS DE MÚSICA ALTERNATIUS QUE SOBREVIUEN A LA CIUTAT DE LOS ANGELES I DE TOT EL GÈNERE DE LA COMÈDIA ROMÀNTICA. UNA NOVEL·LA DIFERENT QUE ENLLAÇA LA LITERATURA AMB LA MÚSICA SENSE PERDRE EL SENTIT DE L'HUMOR. L'ADAPTACIÓ AL CINEMA JA ESTÀ EN MARXA. AQUESTES EN SÓN LES PRIMERES LÍNIES.

Es van trobar al museu per posar-hi fi. Allà, passejant entre les altes sales nues plenes d'art conceptual, sols una tarda de dijous, Lucinda Hoekke i Matthew Plangent estaven convençuts que no se sentirien temptats de fer res més que parlar. A més, entrar amb cotxe al congost de places desertes del centre de Los Angeles produïa una sensació adequadament solemne i irrevocable. Els plans eren de no tallar com a amics, ni com a companys de grup, tan sols com a amants.

Lucinda va veure'l primer. Vegetarià alt i malnodrit, Matthew era inconscientment atractiu, atractiu com un vocalista. Anava vestit per a la feina del zoo i per als assajos de la banda, amb un jersei de coll alt negre, texans i botes de cordons, de pell girada i immaculades, les quals Lucinda sabia que desava a la taquilla quan entrava als hàbitats dels animals. Segurament havien donat permís a Matthew per a deslliurar-se de les tasques d'atencions veterinàries durant la tarda, o possiblement era el seu dia lliure. Lucinda s'havia passat els darrers quatre anys preparant cafès exprés i rentant plats al Coffee Chairs, però havia plegat de la feina el dia abans, una part del mateix programa de canvi que incloïa aquesta ruptura definitiva amb Matthew. En compte d'allò, per a pagar el lloguer, Lucinda havia acceptat de treballar per al seu amic Falmouth Strand, a la galeria d'art.

En entrar al museu, Lucinda s'havia aturat davant de dos pilars heroics de neó, muntats a banda i banda d'una porta, i només veïe versions de si mateixa i de Matthew: discrets, segellats, radiants. Ara, en localitzar Matthew, notà com

La ciutat de Los Angeles és l'escenari d'aquesta visió irònica del món de la música.

els sentits se li acceleraven, com l'equilibri se li desplaçava als dits dels peus. Va mirar amb ulls fatigats una pantalla de televisió sobre un frontó blanc, una mena de videoart. Potser era el cas que per a ell, igual que per a ella, tot el que hi havia al museu havia estat reduït a una al·legoria del seu dilema. Exhausta a causa de la vella lluita contra la força de la bellesa d'ell, la intensitat desmanegada i els membres esvelts, Lucinda estava

disposada a enviar Matthew i el seu atractiu a passeig cap a un altre lloc.

Ella se li posà en silenci al costat; els minúsculs pèls del braç de cadascú fregant-se elèctricament. Tots dos voltaren com zombis per l'exposició, vacil·lant durant molta estona davant d'una parella de pilotes de bàsquet que suraven perfectament suspeses a mitja altura en un dipòsit d'aigua.

—La qüestió és que hem fet això tantes vegades abans que ho fem massa bé.

La mirada de Matthew romangué fixa al dipòsit.

—Vols dir que no tenim res per explicar-nos.

—Sí, però, a més, que no creiem que sigui real perquè hem tornat a ajuntar-nos tantes vegades després. Necessitem establir una diferència entre aquesta vegada i totes les altres.

—Aquesta vegada anem de debò, Lucinda.

—D'altra banda, l'avantatge de tantes ruptures d'entrenament és que sabem que encara ens agraïem, o sigui que no cal que patim per si no serem amics.

**Lucinda estava
disposada a enviar
Matthew i el seu
atractiu a passeig
cap a un altre lloc**

ENCARA NO M'ESTIMES. JONATHAN LETHEM.

BROMERA, 2008.

JORDI SIERRA I FABRA:

«ÉS UNA IMMORALITAT QUE ENCARA QUEDIN FOSSES COMUNES»

GLÒRIA GORCHS

JORDI SIERRA I FABRA (BARCELONA, 1947) ÉS SENS DUBTE UN DELS AUTORS MÉS FÈRTILS DEL PAÍS, QUE HA TROBAT LA FÓRMULA SECRETA QUE LI HA PERMÉS, NO SOLAMENT CONNECTAR AMB EL PÚBLIC JOVE, SINÓ TAMBÉ GUANYAR UN MUNT DE PREMIS LITERARIS, COM EL NACIONAL DE LITERATURA INFANTIL I JUVENIL. ARA ES PUBLICA *ELS FOCs DE LA MEMÒRIA*, QUE

VA MERÈIXER EL PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL. EL LLIBRE COMENÇA AMB L'OBERTURA D'UNA FOSSA COMUNA CONEGUDA COM LA D'«ELS TRETZE DE SAN AGUSTÍN». PERÒ DELS TRETZE REPUBLICANS ASSASSINATS I ENTERRATS DURANT LA GUERRA CIVIL NOMÉS N'APAREIXEN DOTZE. LA INTRIGA ESTÀ SERVIDA.

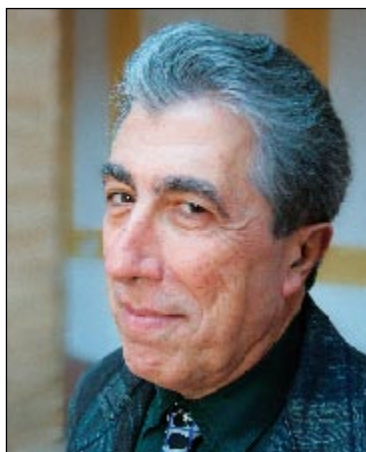
—Els focs de la memòria planteja, de fons, el tema de la recuperació de la memòria històrica. És un tema pendent en el nostre país?

—Absolutament. Que encara quedin 90.000 cadàvers enterrats en fosses comunes, 70 anys després d'acabar la guerra, em sembla una immoralitat. I més que hi hagi autoritats entestades a no deixar obrir aquestes fosses. A Alemanya no queden rastres de Hitler, ni a Itàlia, de Mussolini, però aquí el dictador encara té la seva gegantina tomba al Valle de los Caídos, mentre que milers de persones esperen ser enterrades com cal. A Guatemala es lamentaven no fa massa que havien tardat 10 anys a desenterrar els morts de la repressió contra els maies. Ells ho han pogut fer en 10 anys. Nosaltres encara estem donant-hi voltes amb una Llei de la Memòria Històrica que arriba tard, mal feta i amb por, sempre amb por.

—La novel·la destaca la feina de joves voluntaris estrangers que vénen a treballar en l'obertura de fosses de la Guerra Civil. Potser hi ha poca consciència o un cert desconeixement del tema per part dels joves d'aquí?

—Aquest ha estat un tema del qual es parla molt al diaris, però res més. La gent jove, majoritàriament, no llegeix diaris. Si, a més a més, tenim en compte que tot allò relacionat amb la Guerra Civil els rellisca... no és estrany que sigui un tema desconegut per als uns i incòmode per als altres. A menys que tinguis un besavi enterrat en una muntanya, afusellat al 36 o al 39, què més els dóna? Són coses «d'un altre temps».

—La novel·la parteix d'un tema d'actualitat, que podria ser feixuc, però crea una fic-

Jordi Sierra i Fabra, premi Bancaixa.

ció plena d'intriga i amb un ritme molt àgil, intercalant diversos històries paral·leles... aquest pot ser el motiu de la bona acollida de les teves obres entre el públic jove?

—Sí, és clar. Tinc una manera d'escriure atractiva per ràpida, directa, amb molts diàlegs, àgil. *Els focs de la memòria* no és una novel·la de la Guerra Civil, sinó d'avui, però parteix d'un misteri que s'inicia 70 anys abans.

—Hi ha algun tema que Sierra i Fabra tingui pendent però que no sàpiga com enforcar dins el marc de la novel·la juvenil?

—Sempre tinc temes nous, m'interessa tot, i no hi ha res que no m'atreveixi a fer.

Depèn del temps, la informació, el que tardi a fer el guió previ... Mai no he tingut problemes a l'hora d'escriure ni de plantejar una història, tardi el que tardi. Vaig tardar 25 anys a escriure *Víctor Jara*, però al final va caure.

—Com definiries els lectors que et trobes en les visites a instituts, biblioteques, etc.?

—Abans feia 200 xerrades l'any. Ara ja no puc fer-ho, entre escriure, viatjar, la Fundació Jordi Sierra i Fabra... És impossible. En faig poques, i la majoria a Llatinoamèrica, on hi ha més bona predisposició que a Espanya, més interès.

Però, tant en una banda com en l'altra, si tu ets bon comunicador, la resposta és entusiasta.

—I per acabar, una curiositat... amb quin autor o autora, d'ara o d'abans, viu o mort, t'agradaria passar una vetllada literària al voltant d'un bon sopar?

—Amb Ernest Hemingway.

Els focs de la memòria
no és una novel·la
de la Guerra Civil,
sinó d'avui, però parteix
d'un misteri
que s'inicia
70 anys abans

ELS FOCs DE LA MEMÒRIA. JORDI SIERRA I FABRA.
BROMERA, 2008. EDICIÓ EN CASTELLÀ EN ALGAR
EDITORIAL.

Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
24 hores al dia, 7 dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

NOVEL·LA NEGRA, ACÍ I ARA

PACO CAMARASA

LA NOVEL·LA NEGRA I LA NOVEL·LA D'INTRIGA ESTAN EIXINT DE LA SEUA PARTICULAR «TRAVESSIA DEL DESERT». L'INICI DELS ANYS VUITANTA, AMB MÉS DE VUIT COL·LECCIONS ESPECIALITZADES PUBLICANT SIMULTÀNIAMENT, PRODUÏA ESTRÉS ALS LECTORS I ALS ADDICTES AL GÈNERE. VA SER EL PRELUDI DE LA CONDEMNÀ A L'OSTRACISME. ENS HAVÍEM FET POSTMODERNS, SENSE

HAVER ARRIBAT A SER MODERNS. LA *MOVIDA*, L'AUDIOVISUAL COM A CULTURA TOTAL, EL MENYSPREU A LA LENTITUD DE LA LECTURA HAVIEN DE BANDEJAR EL PUNT DE VISTA REALISTA I CRÍTIC (OH, QUIN HORROR! REALISME CRÍTIC! QUE ANTIC!) QUE APORTAVA LA NOVEL·LA NEGRA O EL JOC AMB MÉS O MENYS PISTES QUE APORTAVA LA NOVEL·LA CRIMINAL.

Tot havia començat uns quants anys abans, amb els últims temps de la Dictadura i l'inici de la Transició. Amb les paradoxes de sempre d'aquest país. Teníem una novel·la negrocriminal no protagonitzada per cap policia. I això malgrat que la policia franquista era la més eficaç del món: no necessitava proves per aconseguir que els detinguts signaren les confessions. Periodistes, exboxejadors o detectius n'eren els protagonistes. La novel·la negra existia per explicar realitats on no arribava el periodisme. I els qui només llegíem en català o en castellà, podíem llegir com Vázquez Montalbán citava Chester Himes, però no llegir aquest últim.

De vegades, les modes obeeixen a conjures de crítics o confluències d'interessos més o menys espuris. Però en aquest segle que acaba de començar, en què el mercat ho és tot, el lector-consumidor també pot dir la seua. I en el món del llibre, no tot és màrqueting, perquè hi ha un instrument no quantificable ni predictable: el boca-orella.

UN RESSORGIMENT INESPERAT I ESPONTANI

S'inicia el segle amb dues sorpreses. En dues editorials eminentment literàries, com Tusquets i Seix Barral, hi ha dos autors que sorprenen per les seues vendes i per la seua connexió amb els lectors: Henning Mankell i Donna Leon (Però com! Si són novel·la negra, de «lladres i serenos»...). I el que semblava una excepció, va deixant de ser excepcional.

Els elements característics de la novel·la negra omplien moltes pàgines de la narrativa actual.

Els lectors ens adonem que, en un món on cada vegada hi ha menys certes i ni tan sols tenim respostes, ens agraden gèneres com el negrocriminal, que, almenys, planteja preguntes, ens descriu realitats que no coneixem o arriba fins al pati posterior, fins a aquells espais foscos que la societat de la immensa quantitat d'informació no ens mostra. I en el vessant criminal, els jocs d'intriga van deixar de banda l'estricta joc de «qui és» per acompanyar-lo de subtils psicològiques, de personalitats complexes en un món ple d'homes i de dones sols.

Encara hi ha qui quan sent parlar de novel·la negra, pensa en el detectiu de gavardina descolorida i ferum de *bourbon* barat. O en el detectiu

aficionat que, observant els sospitosos, els reunirà al final de la novel·la per traure's un culpable de la faixa. Tot el món té dret a ser un inculte repetidor d'estereotips. Avui la narrativa negrocriminal gaudeix de la confiança del lector, perquè li ofereix multitud de possibilitats de fer-se còmplice de l'autor.

Variació de temes, de personatges, de professió del protagonista, de geografies, i fins i tot del temps històric.

I ací hi ha la clau. El lector és còmplice de l'autor. I si no és així, si m'avorrisc, no hi ha cap problema de tancar el llibre i continuar buscant tinta negra per a calmar l'addicció. En la narrativa negrocriminal que es fa, que s'edita, ací i ara, en qualsevol de les quatre llengües, tot és possible, tot està permès, llevat d'una cosa: avorrir el lector.

**Als lectors
ens agraden gèneres
com el negrocriminal,
que planteja preguntes
i arriba a aquells espais
foscos que la societat
de la informació
no ens mostra**

ANDREU MARTÍN:

«EL NEGRE COMBINA AMB TOTS ELS COLORS»

ALÍCIA TOLEDO

L'ESCRITOR ANDREU MARTÍN, CONEGUT PER LA SEUA TRAJECTÒRIA EN EL GÈNERE NEGRE I PER LA SÈRIE JUVENIL PROTAGONITZADA PEL DETECTIU FLANAGAN, PUBLICA ARA UNA NOVA NOVEL·LA NEGRA: *DE TOT COR*. EL LLIBRE, GUANYADOR DEL PREMI ALFONS EL MAGNÀNIM DE NAR-

RATIVA 2007, ESTÀ AMBIENTAT EN EL MÓN DE LA PREMSA DEL COR. L'AUTOR REACCIONA AMB INDIGNACIÓ DAVANT DEL PERIODISME ROSA MÉS DESCARNAT EN UN TEXT PLE D'IRONIA, MOLTA ACCIÓ I UNA ESTRUCTURA QUE ALTERNA TRES VEUS NARRATIVES.

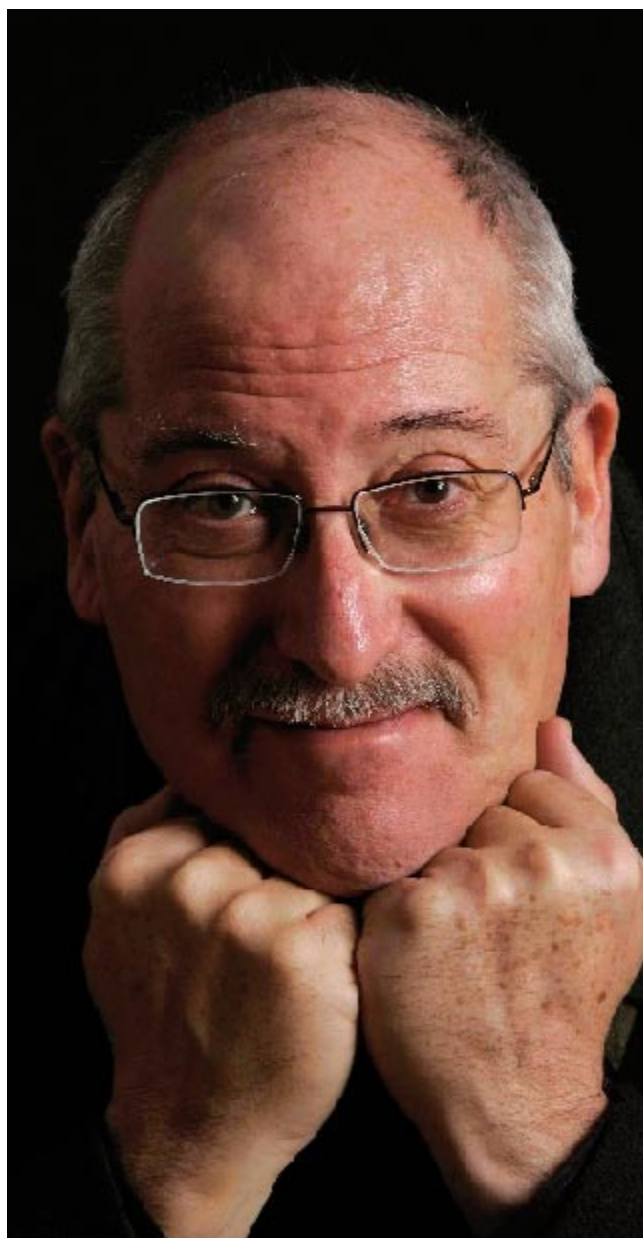
Andreu Martín (Barcelona, 1949) va començar la seua carrera d'escriptor als anys 70 com a guionista de còmics per a la desapareguda editorial Bruguera. En aquella època va treballar en nombroses revistes catalanes, castellanes i franceses. Fins i tot va fundar, amb uns amics, una revista de còmics anomenada *Trocha*. D'aquesta etapa destaca el popular personatge Sam Ballunga, amb el nom del qual es coneixia la sèrie que protagonitzava.

Després de deu anys de fer guions, va decidir escriure la seua primera novel·la: *Muts i a la gàbia* (1979). Iniciava així un llarg camí, que encara no ha acabat, de novel·les de gènere negre amb les quals ha guanyat premis nacionals i internacionals. Els qui el coneixen bé expliquen que, des de ben petit, ja tenia afició a explicar aventures a l'escola, a escriure històries i a dibuixar tebeos: «Vaig aprendre a escriure jugant i ara em dedique a jugar escrivint. Aquesta és la meua gran sort!», exclama amb orgull Martín.

UN MESTRE DEL GÈNERE

Andreu Martín és, a hores d'ara, un referent de la novel·la negra, traduït a l'alemany, al francès, a l'italià, al portugués, al lituà i a l'holandès. Autor de novel·les policíiques de culte com *Pròtesi* (Premi Círculo del Crimen, 1980), *Barcelona Connection* (Premi Hammett de l'Associació Internacional d'Escriptors Policiacs, 1989), *L'home que tenia raor* (Premi Hammett, 1993) i, més recentment, *Bellíssimes persones* (Premi Ateneo de Sevilla, 2000). En literatura juvenil, és molt popular per la sèrie del jove detectiu Flanagan, escrita conjuntament amb Jaume Ribera, la qual els va valer el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil.

Paral·lelament, també ha escrit guions de cinema. El 1990, va debutar com a director amb la pel·lícula *Sauna*, basada en una novel·la homònima de Maria Jaén. També ha treballat per a la televisió, com a guionista d'algunes sèries d'èxit de TV3. A més, ha escrit obres de teatre, una de les quals ha estat estrenada al Grec 97: *Hotel de mala mort*.

Tot un referent del gènere policíic: Andreu Martín.

En Bromera ha publicat amb molt d'èxit *La nit que Wendy va aprendre a volar*, Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil (traduïda al castellà en Algar Editorial) i, recentment, *De tot cor*, una novel·la negra ambientada en el món de la premsa rosa en què l'autor demostra que «el negre combina amb tots els colors». Aquesta obra li ha valgut el Premi Alfons el Magnànim 2007.

UNA NOVEL·LA QUE NAIX DE LA INDIGNACIÓ

Martín es va decidir a escriure aquesta novel·la per la indignació que li provoquen els programes del cor que vomiten les cadenes de televisió: «Només els que veuen aquesta mena de programes reconeixen els anomenats famosos. És un sector que es retroalimenta», comenta Martín. En aquest sentit, *De tot cor* vol anar més enllà dels fets concrets per mirar d'analitzar aquesta realitat que permet i propicia situacions —retratades en la novel·la— com ara la d'una d'aquestes famoses, en hores de baixa popularitat, que és capaç de reivindicar l'autoria d'un assassinat per tal d'aparèixer en els titulars i en els programes de la tele. I és que, com apunta l'autor, «la fama ens torna infames».

La novel·la s'erigeix en una crítica mordaç al món de la premsa del cor i presenta el seu caràcter més nociu, obscé i antropòfag

Martín ha intentat entendre per què tanta gent segueix la premsa rosa més descarnada i per què, com més dolenta és, més gent s'hi acosta. «Diuen que ara va de baixa —comenta— però em sembla que més aviat evoluciona cap a la premsa de successos i de fets tèrbols.» I els fets li donen la raó en aquest punt. Per això no es pot estar de fer referència a l'entrevista que una televisió va pagar fa poc a l'individu que havia agredit una jove al metro de Barcelona o a l'assassinat d'una dona pel seu marit després de participar en un d'aquests *realities* de la televisió.

Si, d'una banda, l'objectiu d'Andreu Martín amb aquesta novel·la era reflexionar sobre «per què hi ha uns senyors que comercialitzen amb els sentiments dels altres i com pot haver-hi un públic que consumeixi els seus productes», de l'altra, també ha volgut estudiar la relació entre realitat i ficció. De fet, interessat a donar la màxima versemblança possible al relat, l'autor va entrevistar-se amb el cap de la policia científica, i també amb un jutge i un forense que li van aportar els elements necessaris per a bastir els escenaris amb tots els detalls. El resultat és *De tot cor*, una història apassionada en què cada paraula i cada detall són elements imprescindibles.

DE TOT COR

A.T.

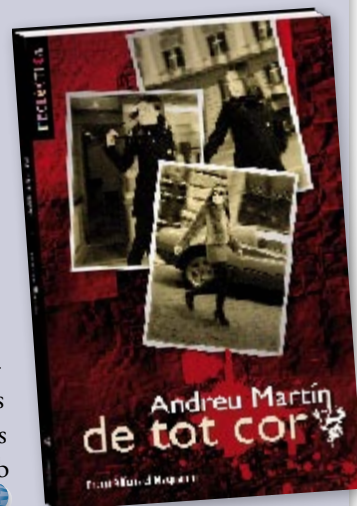
La trama de la darrera novel·la d'Andreu Martín es desencadena arran de l'assassinat de Tiaguín Molató, un famós periodista del cor caigut en desgràcia. La repercussió del fet generarà un judici mediàtic paral·lel a la investigació policial per on deambulen una bona quantitat de sospitosos. A poc a poc, anirà descobrint-se que el passat del periodista i la seua falta d'escrúpols estan molt lligats amb el seu desenllaç fatal.

En *De tot cor*, Martín combina el negre amb el rosa per donar forma a un relat ben original amb una estructura complexa que alterna tres veus narratives. De fet, hi ha tres novel·les sobre la mateixa història: la de la periodista i criminòloga Núria Masclau; la del reporter de tribunals i successos Pepe Baza, i la d'un narrador inicialment sense identificar. Per tant, tres desenllaços diferents per a la mateixa història i una manera eficient de mostrar el caràcter polièdric de la realitat.

Plena d'ironia, la novel·la s'erigeix en una crítica mordaç al món de la premsa del cor i presenta el seu caràcter més nociu, obscé i antropòfag. L'autor s'hi acosta amb indignació. I encara que al lector li pugui

semblar reconèixer més d'un dels personatges que es passen habitualment per la petita pantalla, Martín no ha pretès que els seus personatges siguin identificats amb cap de real, sinó palesar les múltiples possibilitats que es donen en la interrelació entre realitat i ficció.

En aquest nou relat de Martín tornen alguns dels habituals en la seua obra, com la parella de policies que ja eixia a *Barcelona connection* i que ara reapareix amb uns quants anys més. Una clucada d'ull per als seus seguidors que reconixeran en aquest nou lliurament la seua mestria en la construcció d'uns diàlegs àgils i ben travats que fan avançar l'acció amb habilitat.

LA RENOVACIÓ IRLANDESA

JC GIBBÉS

FA VORA VINT ANYS, «L'ECLÈCTICA» ES VA DONAR A CONÈIXER AMB UNA HISTÒRIA PROTAGONITZADA PEL POPULAR COMISSARI MAIGRET, DE GEORGES SIMENON. ARA, 150 TÍTOLS DESPRÉS, LA COL·LECCIÓ CONTINUA APOSTANT PEL GÈNERE NEGRE, QUE VIU UNA NOVA ETAPA DAURADA. LA PROPOSTA D'ANDREU MARTÍN AMB *DE TOT COR*, ARRELADA A LA NOSTRA REALITAT

MÉS IMMEDIATA, ES COMPLEMENTA AQUESTA PRIMAVERA AMB ELS TREBALLS DE DOS DESTACATS ESCRIPTORS IRLANDESOS QUE JA GAUDEIXEN D'UN AMPLI RECONeixEMENT MUNDIAL: JOHN BANVILLE I JOHN CONNOLLY. EL PRIMER, UN HABITUAL DE LA COL·LECCIÓ; EL SEGON ES PODRÀ LLEGIR AQUEST MES DE MAIG, PER PRIMERA VEGADA, EN LA NOSTRA LLENGUA.

Hi ha qui diu que John Banville (Wexford, 1945) corre el perill de desaparèixer engolit per la seua pròpia creació, Benjamin Black. Ell accepta el risc amb un somriure entre resignat i burleta. Banville, a qui la crítica no ha dubtat a qualificar com el millor estilista en llengua anglesa, va obtenir el reconeixement del públic quan guanyà contra pronòstic el premi Man Booker amb *El mar*. Però en el punt àlgid de la seua trajectòria, va decidir marcar un punt d'inflexió i va desaparèixer de l'escena literària.

El seu lloc, l'ha ocupat Benjamin Black, un *alter ego* que l'any passat ens presentava el forense Quirke en el seu debut literari: *El secret de Christine Falls*. Ambientada als anys 50 del segle passat entre Dublín i Boston, els problemes comencen per a Quirke quan descobreix el seu cunyat manipulant la fitxa del cadàver de la dissortada Christine Falls. Els interrogants que es plantegen a partir d'aquell fet inusual arrossegaran Quirke per una misteriosa xarxa de desaparicions que es relacionen d'una manera terrible amb el seu passat familiar.

Aquella obra, una de les revelacions de la temporada, té continuïtat ara en *L'altre nom de Laura*. L'aparició en escena d'un vell conegut de l'època d'estudiant, Billy Hunt, preguntant per l'aparent suïcidi de la dona de Quirke fa sospitar el nostre forense que hi haurà complicacions. Però Quirke no pot evitar complicar-se la vida. I comença a ficar el nas on, potser, no se l'espera.

D'esperit inquiet i gens acomodati, Black ha fet un pas més en la seua particular lluita contra Banville, i des de fa uns mesos publica per capítols en *The New York Times* la novel·la *The Lemur*, amb una trama policíaca que en aquesta ocasió no es relaciona amb Quirke. A totes les virtuts que ja coneixíem de l'autor, aquesta narració afegeix la d'enganxar el lector des de les primeres línies i mantenir alt l'interés en cada nou capítol. Exigències

d'aquesta modalitat de publicació setmanal que a casa nostra podrem llegir, en un volum, el 2009.

INTRIGA I FENÒMENS PARANORMALS

Edicions Bromera obri de bat a bat les pàgines del seu catàleg per donar la benvinguda a John Connolly (Dublín, 1968). Amb la publicació d'*Els turmentats*, els lectors tenim per fi l'oportunitat de llegir en la nostra llengua les intricades vivències del detectiu Charlie Parker *Bird*, conegut a l'Estat espanyol gràcies a la tenacitat de l'editorial Tusquets, que també llança ara en castellà aquest nou títol.

En *Els turmentats*, Rebecca Clay contracta Parker perquè esbrine per què l'assetja l'assassí a sou Merrick. Pregunta per son pare, el psiquiatre Daniel Clay, desaparegut anys enrere envoltat de rumors sobre abusos a menors a la seua clínica. Merrick no es limita a fer preguntes, sinó que exigeix respostes. I no parará fins a aconseguir-les. Charlie Parker comença, així, a estirar els fils d'una trama de pederàstia. En el camí cap a la veritat trobarà l'ajuda inesperada d'unes forces sobrenaturals inquietes i turmentades que clamen venjança per als autors d'uns crims abominables.

Connolly combina amb autèntica mestria la crònica social amb l'element fantàstic. És el seu principal tret distintiu. La intriga, el suspens i un prodigiós domini del ritme i de la tensió narrativa són les claus de l'èxit d'un autor que guanya adeptes en cada nou llibre, com es pot comprovar en el web www.johnconnolly.co.uk.

Benvingudes siguen les aportacions renovadores de Banville/Black i Connolly, que fan vibrar els lectors més exigents sense desatendre una de les premisses bàsiques del gènere negre: l'entreteniment.

L'ALTRE NOM DE LAURA. BENJAMIN BLACK.

ELS TURMENTATS. JOHN CONNOLLY.

BROMERA, 2008.

Connolly combina amb autèntica mestria la crònica social amb l'element fantàstic. És el seu principal tret distintiu.

Universitat
d'Alacant

10 anys *sambori* 2008 *cinquè concurs universitari de narrativa*

Dissabte 31 de maig

Vine a la festa de lliurament
del Premi Sambori.

A les 11.00 hores, al Paranimf
de la Universitat d'Alacant.

T'esperem!

universitat *en* **valencià**

<http://www.ua.es/spv/>

UNA NOVEL·LA JUVENIL PER A TOTS ELS PÚBLICS

MARIAM PUCHADES

BROMERA AMPLIA LA COL·LECCIÓ «ESFERA» –FORMADA PER GRANS ÈXITS LITERARIS INTERNACIONALS PER ALS MÉS JOVES– AMB LA NOVEL·LA DE PHILIP PULLMAN *EL COMTE KARLSTEIN*, UNA HISTÒRIA DELICIOSA PLENA A PARTS IGUALS D'HUMOR I DE TERROR. AQUESTA NOVEL·LA S'UNEIX A ANTERI-

ORS TÍTOLS DE L'AUTOR: *EL RELLOTGE MECÀNIC* I *LILA I EL SECRET DELS FOCES*, QUE VA REBRE EL PREMI ATRAPALLIBRES DELS LECTORS, CONVOCAT PEL CLIJCAT. AMB AQUESTA NOVA APORTACIÓ, TOT UN ENCERT DE L'EDITORIAL, LA COL·LECCIÓ CREIX EN QUALITAT.

El comte Karlstein fou creat a partir d'una obra de teatre que el mateix autor, Philip Pullman, conegut per la famosa trilogia «La matèria obscura», convertiria més tard en llibre. És un relat en el qual no falten «fantasmes, humor, destins cruels i venjances sagnants». Una divertida novel·la en què Hildi, la jove protagonista, s'enfronta al personatge que dona títol al llibre: «el llòbrec, flac, ombrívol i cruel comte Karlstein». L'origen dramàtic de la novel·la es percep a cada moment, les escenes se succeeixen i un conjunt de personatges esperpèntics ens diverteixen sense remei. Magnífic recurs, el del professor Pullman, per a seduir els seus joves alumnes i finalment tots els lectors que tinguen la sort de llegir-la.

El malvat comte Karlstein manté un pacte secret amb el sinistre dimoni Zamiel, «el príncep de les muntanyes, el caçador diabòlic», del qual contenen les llegendes que «la vespra de Tots Sants cavalca pel bosc i acaba amb qualsevol ésser viu que troba pel camí». I aquest tracte s'ha de complir, com no podia ser d'una altra manera, la nit més terrorífica de l'any, la matinada del trenta-u d'octubre.

La intrèpida Hildi, donzella del castell del comte Karlstein, intentarà salvar les dues germanes Lucy i Charlotte, òrfenes a càrrec del comte Karlstein, del terrible pla tramut per aquest per a eixir airós de l'acord amb Zamiel. Encara que no estarà sola en aquesta perillosa aventura; l'acompanyaran el seu valeros germà Peter, el divertit Max i l'enginyosa professora Miss Davenport. Junts desbarataran el malvat pla

del comte i fins i tot s'enfrontaran al terrorífic Zamiel en persona.

HUMOR I TERROR A PARTS IGUALS

Però tranquils, abans d'acabar morts de por és possible que ho fem de riure, i és que la història està repleta de situacions còmiques, autèntiques pallassades en què es veuen embolicats els hilarants personatges que recorren el tenebrós castell i els boscos de Karlstein.

La història, narrada amb diverses veus (un recurs que Bram Stoker ja va utilitzar per al seu altre famós comte, Dràcula), ens submergeix en un lloc molt especial, on «les nits d'hivern, la lluna domina el cel i els núvols passen pel seu costat com un estol de llops famolencs»; una ambientació gòtica que ens recorda l'estètica de Roman Polanski en *El ball dels vampirs*. Agafeu-vos fort al sofà, però no solteu el llibre, no siga cas que us caiga damunt del peu i el crit que feu espante el veïnat, fins que el ciri d'aquesta història es vaja consumint en una deliciosa nit de lectura.

Llibre extraordinari, molt ben escrit, que recomane als bons lectors de 10 a 100 anys. La poció secreta de Philip Pullman per a mantenir-nos atents i dur-nos del cruiximent de dents a la riallada no és una altra que la combinació sàvia de terror de conte balcànic amb un humor que ens fa tornar a la infantesa.

**Agafeu-vos fort
al sofà, però no
solteu el llibre,
no siga cas que us
caiga damunt del peu
i feu un crit que
espante el veïnat**

EL COMTE KARLSTEIN. PHILIP PULLMAN.

BROMERA, 2008.

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS I JAUME I, A L'ABAST DE TOTHOM

MARTA INSA

LES EFEMÈRIDES I ELS ANIVERSARIS SERVEIXEN, ENTRE ALTRES COSES, PER A RECORDAR. L'ANY 2008, L'HEM COMENÇAT PRECISAMENT AMB EL 800 ANIVERSARI DEL NAIXEMENT DEL REI JAUME I. SI MIREM EL CALENDARI, VEUREM QUE AQUESTA CELEBRACIÓ COINCIDEIX AMB EL 15 ANIVERSARI DE LA

MORT DEL POETA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS. I AQUESTA ÉS L'EXCUSA PERFECTA PER A RECUPERAR AQUESTS DOS GRANS CLÀSSICS DE LA NOSTRA LITERATURA, QUE, SEPARATS PER VUIT SEGLES I VIVINT UNA ÈPOCA CONVULSA, ESCRIGUEREN OBRES FONAMENTALS DE LES NOSTRES LLETRES.

Amb la commemoració enguany de l'Any Jaume I, durant 2007 i 2008 hem pogut veure en el mercat moltes biografies d'aquest gran personatge. Bromera ens proposa ara, després de l'èxit d'*El rei conqueridor*, una aproximació al seu llegat literari, el *Llibre dels fets*, que, juntament amb l'obra de Ramon Llull, es pot considerar l'inici de la nostra literatura. Francesc Machirant ha estat l'encarregat no sols d'adaptar la llengua original a un llenguatge més modern i entenedor —recordem que ens separen vuit segles dels textos que tenim entre mans—, sinó també de seleccionar-ne els fragments més destacats.

Aquesta proposta de lectura parteix de l'obra completa del *Llibre dels fets*, amb l'al·licient que ubica el lector en el context històric, i en fa una nova subdivisió en cinc grans capítols: «La formació d'un rei» —que inclou el naixement i l'educació rebuda per part de Jaume I—; «Un regne enmig la mar» —amb la conquesta de Mallorca—; «La conquesta de València»; «La revolta d'al-Azraq», i, finalment, repassa els últims dies del rei conqueridor amb «La mort del rei». L'obra conté al final un apèndix amb el pròleg del *Llibre dels fets*, i també un glossari. Aquesta nova edició de Bromera, publicada en la col·lecció «Els Nostres Autors», és especialment adient per als lectors no iniciats en la seua obra, o per a treballar el *Llibre dels fets* a classe, gràcies precisament a aquestes eines que posa a l'abast.

EL POETA DE BURJASSOT

I tornant a l'època contemporània, recordem un dels nostres clàssics del segle xx: Vicent Andrés Estellés, amb una obra tan àmplia que avui en dia encara hi ha peces seues inèdites. Per a introdu-

ir-nos en la seua obra i poder trobar un tast de tota la seua poesia és recomanable remetre'ns a les antologies. I això és precisament el que podem trobar en la col·lecció «Els Nostres Autors», de Bromera. Juli Capilla ha estat l'encarregat d'elaborar aquesta *Antologia poètica de Vicent Andrés Estellés* i, com indica ell mateix en el pròleg, no pretén ser només un mer resum de tota la seua producció.

L'obra comença situant l'escriptor en l'època, i ens aporta dades biogràfiques clau per a comprendre la seua poesia. Els poemes, al seu torn, estan classificats segons quatre línies temàtiques bàsiques, per tal d'ajudar el lector: poesia civil, poesia de la quotidianitat, poesia existencial i poesia imaginativa, en una graella esquemàtica i molt visual.

Aquesta classificació hauria d'ajudar els qui accedeixen al llibre amb finalitats acadèmiques, sobretot els alumnes de Batxillerat, a qui els interessarà en especial ja que l'antologia conté, entre altres, tots els poemes de lectura obligatòria. L'obra inclou, a més, un índex amb els poemes de l'antologia numerats i la indicació del recull a què pertanyen, i ens permet accedir tant a la fitxa dels poemes al final del volum com a unes propostes didàctiques que podem trobar en el web de Bromera.

Amb totes aquestes eines, i el recordatori dels aniversaris respectius, ja no tenim excusa per a no endinsar-nos en l'estudi i el gaudi de dos dels nostres clàssics contemporanis més destacats.

Ja no tenim excusa per a no endinsar-nos en l'estudi i el gaudi de dos dels nostres clàssics més destacats

LLIBRE DELS FETS. VERSIÓ DE FRANCESC MACHIRANT. BROMERA, 2008.

ANTOLOGIA POÈTICA DE VICENT ANDRÉS ESTELLÉS. INTRODUCCIÓ I PROPOSTES DE JULI CAPILLA. BROMERA, 2008.

LES RONDALLES: UNA HERÈNCIA LITERÀRIA PER A COMPARTIR

ANNA BALLESTER

QUAN ENS VAM FER MAJORS, DESCOBRÍREM QUE LES HISTÒRIES MERAVELLOSES QUE ENS CONTAVEN ELS NOSTRES IAIS I LES NOSTRES IAIES QUAN ÉREM MENUTS ES DEIEN RONDALLES. GRÀCIES AL TREBALL ENCOMIABLE DE MOLTS MESTRES, PARES, MARES I BIBLIOTECARIS, LA PARAULA *RONDALLA* ÉS BEN CONEGUDA. ENRIC VALOR VA COMENÇAR A LLAURAR LA TERRA ERMA DE LA NOSTRA LITERATURA DE TRADICIÓ ORAL I ENS VA PROPORCIONAR

OBRES DE MOLTA QUALITAT LITERÀRIA, QUE SÓN AUTÈNTICS TRESORS, PRESERVATS PER SEMPRE GRÀCIES A LA SEUA ESCRITURA. AQUESTA TASCA IMPAGABLE HA ESTAT CONTINUADA PER ALTRES AUTORS, I FRUIT D'AQUESTA INFLUÈNCIA PODEM GAUDIR ARA D'EDICIONS ACURADES COM LES RECENTS *RONDALLES VALENCIANES*, A CÀRREC DE JOSEP FRANCO I AMB DIBUIXOS D'ENRIC SOLBES, QUE IL·LUSTREN AQUEST ARTICLE.

© Enric Solbes

Ara, al començament del segle XXI, l'era de la televisió, de les videoconsols i d'Internet, encara té sentit contar rondalles? La resposta no pot ser més contundent: sí! Els xiquets i les xiquetes (i els majors també) estan àvids de paraules, d'atenció, d'evasió, d'amor i de fantasia. Quan els contem una rondalla, els estem donant resposta a totes eixes necessitats: fem un parèntesi en la vida per prestar-los atenció, regalar-los una història fantàstica i demostrar-los, així, que els estimem. Fem volar la seua imaginació. Els alliberem de les tensions de les rutines diàries. Descobreixen maneres d'afrontar els problemes o de superar obstacles. Despertem la seua curiositat per saber. Els regalem l'esperança que comporta el final feliç.

En les rondalles trobem els paradigmes universals del bé i del mal, i mitjançant un llenguatge senzill, els transmeten valors com la generositat, el seny, l'afany de superació, l'astúcia, l'honradesa, la constància o l'amor.

Conscients de la seua importància i dels beneficis que aporten al desen-

volupament intel·lectual, emocional i personal dels infants, us donem uns suggeriments per a introduir-les a l'escola i gaudir de la seua lectura.

COM ES NARRA UNA RONDALLA?

El primer que cal fer és triar una rondalla que ens agrade molt, perquè es tracta, també, de transmetre el goig que sentim en contar-la. L'hem de memoritzar, entendre-la i retenir quin n'és l'estructura interna. Després,

l'hem de fer nostra, és a dir, l'hem de contar amb les nostres paraules i amb la mateixa emoció que si n'haguérem sigut nosaltres mateixos els protagonistes.

Els aspectes formals són molt importants: les fórmules per a començar i acabar —«Això era una vegada...», «...i conte contat, espere que us haja agradat», etc.—, l'entonació correcta, la vocalització, les pauses o silencis, el ritme de la narració, la gestualitat o la utilització d'onomatopeies.

D'altra banda, caldrà tenir en compte les característiques de l'auditori per tal d'adequar la narració i uns altres elements externs, com la visibilitat de qui narra la rondalla per tots els oients o la comoditat dels xiquets i les xiquetes, perquè no es desvie la seua atenció.

ANIMEM A LLEGIR RONDALLES

La millor manera d'animar a llegir un llibre és presentar-lo d'una manera atractiva, parlar-ne amb entusiasme

**Amb les rondalles,
mitjançant un
llenguatge senzill,
es transmeten valors
com la generositat,
el seny, l'afany de
superació, l'astúcia,
l'honradesa,
la constància o l'amor**

i crear bones expectatives. La lectura dels llibres de rondalles, la podem proposar a partir de segon o tercer cicle de Primària, depenent del nivell lector de l'alumnat.

A continuació citarem algunes estratègies per a despertar el desig de llegir:

1. *A partir d'un objecte.* D'acord amb l'argument de la rondalla, triarem un objecte significatiu, que farem arribar a classe embolicat dins d'un paquet. Deixarem que cadascú l'explori, sense destapar-lo, i plantejarem la pregunta: què pot haver-hi ací dins?

Quan obrim el paquet, amb un posat cerimoniós, i en descobrim el contingut, podem seguir elaborant hipòtesis fantàstiques sobre la possible procedència de l'objecte, per a què deu haver estat enviat a la nostra classe, etc. Cal insistir en el caire fantàstic de les hipòtesis per tal de potenciar la imaginació i la creativitat.

Finalment, es descobrirà un missatge o carta que acompanyarà l'objecte i que ens aclarirà part del misteri. Per a conèixer la història completa remetrem a la lectura del llibre.

2. *A partir d'un rastreig literari.* Podem animar la lectura d'un llibre a partir d'unes pistes que haurem de seguir per descobrir el rastre literari de la història que es conta en les seues pàgines. Podem confeccionar amb cartolines de colors diferents targetes: nou seran per als títols de les rondalles i les altres nou, per a les pistes. En cada targeta escriurem un fragment representatiu de l'argument d'una rondalla.

Cada grup d'alumnes agafarà una targeta i suggerirà quin podria ser l'argument que correspondria a eixe títol. Passats uns minuts en els quals elaboraran hipòtesis, la mestra o el mestre començarà a llegir, en veu alta,

les pistes que apareixen en cada targeta. Els alumnes escoltaran atentament i, quan creguen que el fragment podria pertànyer a la seua rondalla, diran en veu alta «Nostre!». Posteriorment, cada grup començarà a contar la rondalla correcta a la resta de la classe i, quan estiga en un moment narratiu àlgid, interrompran la narració perquè cadascú busque la continuació de la història en el llibre.

3. *A partir d'una barreja de personatges.* Aquesta activitat consisteix a crear una història a partir d'un títol i d'uns personatges i després comparar-la amb l'argument de la rondalla que porta el mateix títol. Farem targetes amb els títols de les rondalles. Per a cada rondalla, triarem els tres personatges més representatius, o tres il·lustracions on apareguen els protagonistes, i confeccionarem tres targetes per a cadascun. A l'aula farem tres grups d'alumnes. En el centre de cada grup deixarem una cistellet amb les targetes de tres títols de rondalles i nou personatges, tres per cada rondalla.

Dins de cada grup d'alumnes, es formaran tres subgrups. Cada subgrup triarà un títol i els tres personatges o il·lustracions que creguen que corresponen a eixe títol. Amb eixe material escriuran una història col·lectiva que després hauran de comparar amb la que apareix en el llibre, llegint la rondalla i descobrint si havien encertat en la tria dels protagonistes.

Amb activitats lúdiques i creatives d'aquest tipus, el coneixement de la literatura de tradició oral és més significatiu, més engrescador i genera més plaer.

RONDALLES VALENCIANES. JOSEP FRANCO I ENRIC SOLBES. BROMERA, 2008.

COM AVORRIR LA LECTURA LA MANERA INFAL·LIBLE DE FER QUE ELS XIQUETS ODIEN ELS LLIBRES

Que si no tinc temps, que si llegir cansa, que si els llibres són cars... Posats a buscar, trobarem mil i una excuses que ens repetim per a no llegir. No obstant això, conscients dels beneficis de la lectura, volem que el nostre fill, la nebodeta o el nét sí que siga lector. Però no totes les estratègies són adequades. De vegades, sense adonar-nos-en, provoquem l'efecte contrari: que avorriquen la lectura.

LA LECTURA NO HA DE SER UNA OBLIGACIÓ

En les primeres etapes hem de ser pacients per ajudar-los a desxifrar el codi de l'escriptura. Quan comencen a llegir en veu alta, no els retraguem mai els errors que puguen cometre; al contrari: aplaudim sempre els encerts. A més, no hi ha res que separe més un xiquet d'un llibre que l'obligació. Si tractem d'imposar-li la lectura «perquè sí» només aconseguirem distanciar-lo. Cal evitar també menysprear els gustos dels xiquets. Molts lectors adults van començar amb les aventures de Mortadel·lo o Pumbi, o les obres d'Enid Blyton.

UNA TEMÀTICA APROPIADA PER A CADA EDAT

Deixem que xiquets i xiquetes troben també el seu camí, els gèneres i els autors que més els agraden. I donem-los suport: si trobem inadequada la seua tria, tractem de suggerir –amb molt de tacte!– alternatives. Però sempre hem d'adequar les lectures que proposem als menuts a les seues necessitats, gustos

i aptituds. Tinguem en compte aspectes com l'extensió, la temàtica o el llenguatge abans de proposar-los una lectura. Deixem-nos aconsellar i, sobretot, no els donem Tòlstoi als 8 anys!

El que és una obra mestra per a un, pot ser un rotllo insuportable per a un altre. Un xiquet es convertirà en lector si troba llibres que realment l'apassionen i l'atrapen. Si s'avorreix amb un títol concret, pot deixar-se'l i començar-ne un de nou: hi ha mil llibres més esperant-lo!

LLEGIR PER PLAER, SENSE RES MÉS

Si algú ens exigira resumir en un full cada capítol de la nostra sèrie favorita, segur que la detestaríem. Els pares no hem de reclamar-los comentaris per escrit de les lectures que fan a casa per gust; en el seu temps d'oci, deixem que es divertisquen llegint i prou.

És bo que pares i mares s'interessen pel que lligen els seus fills a l'escola, i és perfecte compartir lectures amb ells, però sempre amb un esperit constructiu i positiu, no per a examinar-los ni interrogar-los. Parlar de llibres, de forma correcta, pot enfortir els llaços entre pares i fills.

«Si llegires més, trauries millors notes.» «Veus el teu amic Marc? Ell sí que ho aprova tot. Perquè llig molt, no com tu.» Perfecte. Ja tenim un xiquet que odia els llibres. I, potser, també el seu amic Marc... Els bons lectors lligen pel pur plaer individual, per evasió, per ànsia de coneixement personal, no exclusivament per obtenir millor rendiment acadèmic. Motivem a casa la lectura per distracció, per entreteniment.

SI LLEGIR ÉS UN CASTIC...

«Fins que no t'acabes la novel·la, no hi ha tele ni Internet.» «Ja està bé de jugar a la consola i posat a llegir!» Ordes ideals perquè detesten els llibres. La lectura ha de ser una alternativa més d'oci, no un substitut odiós. Si aconseguim que s'organitzen bé, trobaran temps per a tot.

En conclusió: si volem fer joves lectors, haurem de ser subtils i animar, suggerir, incitar i motivar, mai imposar, ni obligar, ni forçar. Ningú es fa lector de la nit al dia. Si ens veuen llegint i els llegim regularment, potser aconseguirem que s'interessen per la màgia dels llibres.

Marvin, l'enllustrador de sabates

Dolors Garcia i Cornellà /

Josep Vicó

Col. «L'Elefant», 14

XII Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre

80 pàg. Bromera, 2008

En Marvin ha fet set anys. Si visqués a l'Europa rica, faria una festa amb els seus amics, probablement en un parc infantil, i l'endemà ho explicaria a la seva mestra. Però viu a Guatemala, el seu pare va desaparèixer i la seva mare fa mans i mànigues per sobreviure entre una pobresa endèmica que els tenalla. Per això, quan en Marvin fa set anys es veu abocat a iniciar-se en l'ofici d'enllustrador de sabates vestit per una disfressa de pobresa que li manlleua l'orgull però li omple un xic més les butxaques. Una feina que li ensenya els secrets de la picardia però li roba la infància. I és que, de la nit al dia, en Marvin deixa enrere l'escalfor del llit, els jocs i les rialles de la seva germana i es llicencia en l'ofici de la vida. Aquesta història, adreçada a lectors a partir de 9 anys, ens proporciona una bona oportunitat de mostrar als infants la difícil realitat amb què conviuen els nens i les nenes d'altres llocs del món.

JOAN PORTELL RIFÀ

La gallina que pogué regnar

Carles Cano / Paco Giménez

Col. «Micalet Teatre», 30

120 pàg. Bromera, 2008

Carles Cano ha fet una adaptació teatral d'un dels seus relats, *La gallina que pogué ser princesa*, que combina elements de la tradició literària dels contes –com ara el príncep per casar, el drac o els animals personificats que alliçonen– amb altres propis de la tradició oral. L'agilitat dels diàlegs, amb frases enginyoses i plenes d'humor, faran riure a grans i menuts. Les referències constants a l'actualitat doten la història d'una inversemblança molt irònica que trenca els tòpics dels contes tradicionals. El príncep cal que trobe esposa. No massa entusiasmat per la idea i cansat de les candidates ja conegudes (la Bella Dorment, la Cendrosa o la Blancaneu), decideix fingir-se malalt i anunciar que qui el sane es convertirà en la seua dona. Però la candidata amb més possibilitats serà una gallina molt espavilada. Un relat molt recomanable amb unes completes propostes escèniques pel que fa a tots els aspectes de la representació.

ÈLIA VILLAR

No puges a l'andana

Teresa Broseta / Ferran Boscà

Col. «Micalet Teatre», 31

VIII Premi de Teatre Infantil
Xaro Vidal Ciutat de Carcaixent

120 pàg. Bromera, 2008

Amb *No puges a l'andana*, Teresa Broseta desenvolupa una trama senzilla que ocorre en una casa de poble habitada per una iaia, Na Roser, que s'ajuda d'un jardiner i d'una assistenta per poder dur el pes de les faenes de la llar. Na Roser rep la visita dels seus néts, a qui no veu massa sovint. Ja des del començament podem intuir que alguna cosa estranya ocorre, però seran els xiquets els qui més se sorprendran de descobrir el misteri que amaga la casa de la iaia. El que semblava que devien ser uns dies avorrits sense videojocs ni televisió, es convertirà en una curiosa aventura.

L'obra, que està adreçada a xiquets i xiquetes a partir de 9 anys, inclou unes interessants propostes d'escenificació, que resulten molt útils per a guiar el treball de posada en escena de l'obra i que, a més, donen moltes idees per a la representació d'altres obres teatrals. En conjunt, un llibre ben útil que divertirà els menuts tant per a llegir com per a representar.

XAVIER MÍNGUEZ

DOLORS GARCIA I CORNELLÀ (Girona, 1956) és llicenciada en psicologia i ha publicat una trentena d'obres per a infants i joves, entre les quals destaquen obres com ara *La nit de les dues-centes mil llunes*, *Contes d'estar per casa* o *Lesclau del Mercadal*.

CARLES CANO (València, 1957) és un reconegut contacontes i un dels autors de llibres infantils més populars, guardonat amb premis de la crítica com el Samaruc. En Bromera ha publicat recentment *Poemes sense diminutius*, la seua primera incursió en la poesia.

TERESA BROSETA (València, 1963) ha publicat diversos llibres per a infants com *L'estiu dels pirates* o *L'illa a la deriva*. Ha guanyat diversos premis, com el Vicent Silvestre, amb *Les costures del món*, o el Barcanova, amb *Operació Tarrubi*.

Una mà freda en la boira

Alan Monroe-Finch /
Enric Climent

Traducció de Benjamí Ramon

Col. «El Micalet de Por», 4

91 pàg. Bromera, 2008

En Patrick, el protagonista d'aquesta història, és un nen d'onze anys que acompanya el seu pare en un viatge de negocis per la costa anglesa de Cornualla. El mal oratge els obliga a aturar-se i demanar allotjament a casa dels Trevail. Durant els dos dies que passarà a casa del matrimoni, i de la mà d'una misteriosa noia, en Patrick haurà de fer front no solament a les seves pors, sinó també al dolor per la pèrdua dels éssers estimats i el desig de fer-los tornar.

Alan Monroe-Finch no ens descobreix res de nou amb aquesta història farcida d'elements clàssics del gènere de terror: cases aïllades, esquelets i tresors de vells pirates, la perillosa pujada i baixada de la marea i, com no, el tacte d'uns dits freds al clatell una tarda boirosa. *Una mà freda en la boira* és, però, una oportunitat perfecta per a introduir els lectors a partir de 10 anys en el gènere. Més d'un no podrà deixar la lectura fins al final, que de ben segur els posarà els pèls de punta.

SILVIA FERNÁNDEZ

ALAN MONROE-FINCH (Exeter, 1959) és un escriptor especialitzat en la narrativa de terror. Actualment viu en un poble pesquer de Cornualla on, a més d'escriure, estudia les llegendes d'origen celta i viking del sud-oest d'Anglaterra.

Quina canya de tisora!

Mercé Viana /
Miquel Àngel Giner

Col. «El Micalet Galàctic», 135

104 pàg. Bromera, 2008

En Carles és un nen orfe de dotze anys que no ha conegut mai el caliu d'una casa. Viu amb altres orfes en una casa d'acollida i el seu únic consol són els llibres de contes que llegeix a la biblioteca. Una nit fuig per buscar una vida millor i arriba a un bosc encantat, com els dels contes que tant li agraden. Allà coneixerà la Conxa Reconxa, una tisora màgica que parla, riu i s'enfada i que, a més a més, té el poder de tallar-ho tot: tant et talla els cabells com el mal de cap. En Carles i la seva nova amiga aniran junts a un poble llunyà on ningú no els pugui trobar. Allà faran una pila d'amics nous gràcies al caràcter dolç d'en Carles i als poders excepcionals de la Conxa Reconxa.

Quina canya de tisora! és un conte divertit i optimista, adreçat a lectors a partir de 10 anys, que ens transporta a un món màgic guiats per un personatge esbojarrat i original com és la Conxa. Una història que, amb més d'un somriure, ens recorda que el món de la imaginació no té límits.

SÒNIA REAL PUIGDOLLERS

MERCÉ VIANA (Alfagar, 1946) és professora i escriptora especialitzada en literatura infantil. Ha publicat més de quaranta llibres per a nens i joves, entre els quals hi ha *El cas misteriós de la lletra malalta*, Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre.

Creus en els fantasmes?

Rosa-Maria Colom /
Mabel Piérola

Col. «L'Elefant», 13

104 pàg. Bromera, 2008

Rosa-Maria Colom torna a jugar amb la realitat i l'equívoc per presentar-nos en *Creus en els fantasmes?* un recull de cinc històries d'aparicions i desaparicions que en un primer moment resulten increïbles.

Germans bessons morts en nàixer, un cuiner d'escola que deixa d'acudir a la feina després d'un conjur dels alumnes per a perdre'l de vista, la desaparició d'una xiqueta en cadira de rodes una nit de tempesta, el desig d'un nen de 12 anys de fer-se gran a l'entrada del nou mil·lenni i senyores engolides pel telèfon són els ingredients que es barregen en aquest llibre que meravella amb una màgia inexplicable i secreta.

Creus en els fantasmes? sorprén i diverteix alhora. Està adreçat a lectors a partir de 12 anys que encara creuen en coses impossibles, en finals inesperats i en la capacitat del llenguatge per a despertar sentiments adormits. El detall i l'expressivitat de les il·lustracions de Mabel Piérola fan la resta.

LAURA IBÁÑEZ

ROSA-MARIA COLOM (Sóller, 1937) ha centrat la seua producció literària en el públic infantil i juvenil. Guanyadora de premis importants com el Guillem Cifre de Colonya i l'Empar de Lanuza, ha publicat també en Bromera *La perversa caputxeta* i *Divendres 13*.

L'últim nord

Vicenç Llorca

Col. «Bromera Poesia», 77

IX Premi Vicent Andrés Estellés de Poesia de Burjassot

72 pàg. Bromera, 2008

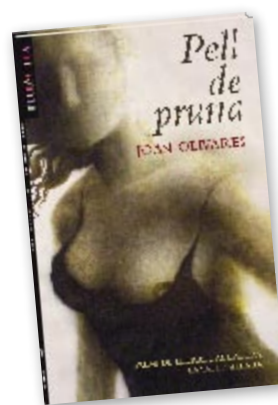
El segle valencià

Víctor Labrado

Col. «Textures», 16

IX Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta

142 pàg. Bromera, 2008

Pell de pruna

Joan Olivares

Col. «L'Eclèctica», 147

XIV Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida

144 pàg. Bromera, 2008

La poesia de *L'últim nord* és molt elaborada, a partir de pretextos anecdòtics que avancen cap a una abstracció trenada amb l'ús de símbols i jocs de llenguatge. En aquest poemari encisador, el tema principal és la paternitat, viscuda des d'una pau alegre.

Hi predominen les composicions en versos decasíl·labs i un ritme que aporta una cadència solemne i reposada, ben adient a l'evocació de la bellesa dels paisatges, sobretot russos. També hi destaca l'ús de reiteracions a tall de tornada que introdueix variacions, com ara: «El nord era l'orient d'una perla. / [...] / Una perla, l'orient del meu nord».

Aquests versos de Llorca estan impregnats de tendresa i sensibilitat, fins i tot escolen un cert espiritualisme que afavoreix la projecció de l'experiència humana concreta. La continuïtat de la vida i la cerca de sentit a què ens enfrontem: «La vida arriba sense avisar: / és l'anunci cert que no hi ha temps, / sinó espera en la creixença».

EDUARD RAMÍREZ

Amb quina intenció va apel·lar Antoni Canals a *nostra vulgada llengua materna valenciana* per traduir Valeri Màxim? Com va assolir Jordi de Sant Jordi tan excelsa consideració a la cort d'Alfons el Magnànim des del seu origen humil i obscur? Com influïren les errants campanyes del monarca català en l'angoixosa i exultant lírica de March? Aquestes qüestions i altres són l'objecte d'estudi d'*El segle valencià*, una anàlisi exhaustiva de l'època daurada de la nostra literatura a través de les lletres d'autors il·lustres. Les opinions dels estudiosos més rellevants i els documents de l'època són les fonts que Víctor Labrado utilitza per a formular hipòtesis entorn de temes poc resolts o que mereixen una atenció especial, com la suggestiva escena del Tirant a la cambra de la princesa Carmesina o la presència del *gegant negre* en la nostra tradició literària. Un recull d'apunts interessants per a rellegir amb més delectació els clàssics literaris del segle d'or.

PEP SOLER

Silveri Ostalrich i Pissarro és el protagonista d'aquesta història que es desenvolupa a terres valencianes. Professor d'Ensenyament Secundari, narra en primera persona com passa de ser un funcionari amb parella estable a un pròfug de la justícia que s'ha traslladat a paisatges més exòtics. Així, a poc a poc, ens revela com les seues vivències professionals s'encreuen amb les sentimentals. Ens parla de les relacions amb les professores, d'alumnes que se li insinuen, de l'amor tendre però també del salvatge...

Ironia i erotisme per a un relat provocatiu i políticament incorrecte, escrit amb un estil directe i despreocupat que fa que la lectura siga àgil i contundent. Cal destacar les cuidades i minucioses descripcions amb les quals Olivares aconsegueix posar-nos en la pell de Silveri i fer-nos sentir en carn pròpia les carícies, les llepades... I tot per arribar a un final obert a una segona part de les aventures del professor Silveri Ostalrich.

ANDREA R. LLUCH

VICENÇ LLORCA (Barcelona, 1965) ha bastit des del final dels anys vuitanta una trajectòria poètica consolidada, ha rebut múltiples premis i fonamenta la seua coherència creativa en les reflexions teòriques. També ha escrit traduccions i prosa de no-ficció.

VÍCTOR LABRADO (Sueca, 1956) és filòleg i professor de Secundària. Ha publicat diversos articles sobre història de la literatura catalana, a més d'obres de narrativa, com ara *La guerra de quatre o Llegendes valencianes*, ambdues publicades per Bromera.

JOAN OLIVARES (Otos, 1956) es va donar a conèixer com a escriptor amb *Dies de verema*, que també va rebre el Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida. L'edició de *Pell de pruna* inclou unes imatges suggeridores obra de Jordi Albinyana.

Tot el que cal saber per saber-ho tot

Jesús Purroy

Col. «Sense Fronteres», 27

XIII Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General

176 pàg. Bromera, 2008

Amb una primera mirada al títol podem pensar que aquest llibre recull els fets més sobreeixits de cada disciplina científica tal com han fet altres obres de divulgació. Tanmateix, la vertadera intenció de Jesús Purroy és desvelar com és el procés d'obtenció del saber i mostrar els fonaments

del mètode científic com la millor eina per a entendre el nostre entorn. «Tot el que sabem forma una xarxa de creences que es donen suport mútuament i es refereixen al nostre món. Unes tenen una justificació racional, altres, no.» A partir d'aquesta afirmació l'autor concentra la seua atenció en el saber discutible i demostrable, aquell que per acumulació i revisió, al llarg dels segles, forma el que coneixem com a Ciència.

Els humans fem ciència quan identifiquem uns fenòmens dignes d'estudi i desenvolupem teories per a explicar els processos que hi ha darrere d'ells. Els descobriments passen al saber col·lectiu quan se'n comprova la solidesa en el debat públic, una funció que comparteixen hui dia les revistes científiques i els cercles professionals especialitzats. La comunitat científica trau gran profit dels errors –permeten reorientar els esforços– però no accepta la mentida ni la manipulació. Purroy mostra un grapat d'exemples on el frau o la incompetència han marcat negativament la ciència i alerta del descrèdit més gran que su-

posen els científics que col·laboren amb dictadures o els que ignoren les normes ètiques de les democràcies.

Amb aquest títol, Edicions Bromera, en coedició amb la Universitat de València, incorpora a la col·lecció «Sense Fronteres» una obra sorprenent i estimulante, una reflexió accessible i atractiva sobre els fonaments del saber científic. L'autor, Jesús Purroy, és doctor en biologia per la Universitat de Barcelona i ha fet recerca en malalties humanes de base genètica i en neurociència en empreses i universitats d'Europa i els Estats Units. Actualment, és gestor de projectes de l'Àrea Científica de Parc Científic de Barcelona i compagina aquesta activitat amb la divulgació.

El llibre constitueix una lectura interessant per a lectors curiosos en qualsevol branca del saber i esdevindrà també una bona eina per als docents de l'assignatura «Ciències per al món contemporani», que s'afegirà a partir del proper curs escolar al currículum de Batxillerat.

CARLES MINUESA

I Cicle de teatre de titelles

EDU BORJA TEATRE

15 al 17 d'octubre

► **QUIXOT VIU**
GRUPS ESCOLARS

17, 18 i 31 de maig

► **T'ODIE**
GRUPS ESCOLARS |
SESSIONS CAP DE SETMANA

TEATRE BUFFO

28 al 30 de maig

► **VISCA RODARI**
GRUPS ESCOLARS

1 de juny

► **LA BELLA I
LA BÈSTIA**

LLUERNA TEATRE

21 al 25 de maig

► **L'OMBRA DE
PETER PAN**

GRUPS ESCOLARS |
SESSIONS CAP DE SETMANA

Abonament
Cicle
20 Euros

Associació Professional
de Titellaires Valencians

PLACA DEL ROSARI 3
CABANYAL-CANYANELLAR
TEATRE-ELMUSICAL.COM
963242552

AYUNTAMIENTO DE VALENCIA
TEATRE DE VALENCIA

TORNABEU

TEM

TEATRE DE VALENCIA

TEATRE DE VALENCIA

TEATRE DE VALENCIA

UN NOU ESPAI INTERACTIU

NAIX EL BLOC BROMERA DE LLETRES.

Bromera ha posat en funcionament un nou espai obert a la comunicació amb els lectors. Es tracta del bloc <http://bromeradelletres.blogspot.com/> en el qual es pot trobar informació addicional relacionada amb les publicacions i les activitats de l'editorial i el marc adequat per a establir un diàleg entre editorial i lectors.

Enllaços a entrevistes de ràdio, televisió i mitjans escrits amb els autors que publiquen en Bromera; ressenyes de llibres; curiositats i iniciatives entorn de les darreres novetats publicades, i especialment, els comentaris i les aportacions que els usuaris poden fer sobre les notícies per tal d'establir una interacció efectiva, no solament amb Bromera, sinó també entre ells mateixos. En definitiva, tot un seguit de propostes per a establir un fil directe amb els lectors i que, juntament amb els espais www.bromera.com i www.bromerajove.com, permeten estar al dia del que s'esdevé en relació amb l'activitat editorial de Bromera.

COM ANIMAR A LLEGIR

LA FUNDACIÓ BROMERA ORGANITZA LA PRIMERA TROBADA D'ANIMADORS A LA LECTURA.

Conscient que les activitats d'animació a la lectura són una de les iniciatives essencials per a fomentar l'hàbit lector, la Fundació Bromera va organitzar el mes de març passat la I Trobada Professional de l'Animació a la Lectura, amb la col·laboració del grup Món d'Animació.

L'activitat central de la trobada, una taula redona que van integrar Josep Antoni Fluixà, director de la Fundació Bromera, Felip Kervarek, de Món d'Animació, i Carles Garcia, del grup Zaràndula, va tractar de resoldre qüestions com ara què és animar a la lectura, quina formació ha de tenir una persona que es dedique professionalment a l'animació lectora, com plantejar la relació dels animadors amb les institucions o des d'on animem a la lectura. Una iniciativa interessant que serveix de punt de partida per a noves activitats relacionades amb el foment de la lectura. Podeu trobar més informació sobre aquesta activitat en el web www.fundaciobromera.org.

DITES

I SUGGERIMENTS

«*Un novel·lista és un còctel: meitat vida, meitat lectures. I meitat despatx, meitat carrer.*»

FERRAN TORRENT

«*Qui s'atrevirà a posar límits a l'enginy dels homes?*»

GALILEU GALILEI

«*Mentre alguns homes viuen la novel·la que no han pogut escriure, d'altres escriuen la novel·la que no han pogut viure.*»

OSCAR WILDE

«*La fantasia humana és immensament més pobre que la realitat.*»

CESARE PAVESE

«*Tota la literatura consisteix en un esforç per fer real la vida.*»

FERNANDO PESSOA

NOVETATS DE BROMERA.TXT PER AL CURS 2008-2009

L'EDITORIAL CONSOLIDA LA SEUA OFERTA DE MATERIALS EDUCATIUS AMB NOVETATS IMPORTANTS.

Davant l'última reforma educativa i la ràpida evolució de la realitat a les nostres escoles, Bromera continua la renovació del catàleg de materials educatius.

Per a Primària, després de l'èxit del Projecte Aventura per a primer cicle, s'amplia el pròxim curs l'oferta

educativa per al segon cicle, amb els nous llibres de text per a les quatre assignatures bàsiques: Valencià, Castellà, Matemàtiques i Coneixement del medi. Entre aquestes novetats, destaquen *Tabalet*, per als alumnes que necessiten treballar el valencià com a segona llengua d'aprenentatge, i la incorporació d'un ampli ventall de materials de música per als sis cursos de Primària, provinents del fons de l'editorial L'Eixam, amb una llarga trajectòria en aquest camp.

En Educació Secundària acabaran d'implantar-se el pròxim curs els nous

materials per a segon i quart d'ESO. Enguany, els professors disposen, per als quatre cursos, dels llibres de Projecte Ona i Valencià Pràctic, per als alumnes castellanoparlants o amb necessitats educatives especials.

Finalment, els alumnes de primer de Batxillerat tindran el curs que ve una nova opció per a estudiar llengua i literatura: *Batec 1*. Aquest llibre, amb una estructura innovadora, presenta la literatura organitzada temàticament, i a banda repassa els aspectes més problemàtics de la normativa lingüística.

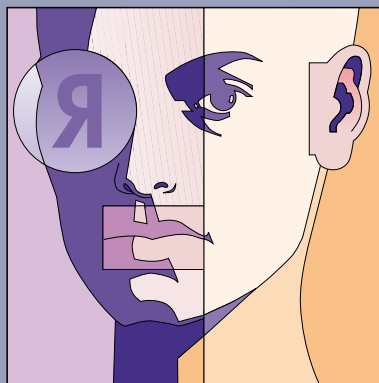
BEURE I SOMIAR

La Xina, de sobte, ha començat a interessar a la resta del món. I el fet que Pequín siga la seu d'uns imminents Jocs Olímpics en deu tenir part de culpa, tot i que és difícil saber fins a quin punt i si això ocorreria de la mateixa manera a tot arreu. Si la preocupació justificada pels drets humans o per la situació social seria la mateixa, i si no quedarà al remat difuminada per l'altra causa del sobtat interès: l'immens potencial de la Xina com a nou mercat. Siga com siga, l'efecte es nota també en les produccions culturals en general, i en la literatura en particular; tant la d'autors xinesos com la d'aquells que, sense ser-ho, s'interessen pel país asiàtic. I la recent projecció internacional de noms com Amy Tan, Dai Sijie o Gao Xingjian n'és una bona mostra.

Ho és també *Els somnis de la casa de te*, la primera novel·la de l'anglès Justin Hill, publicada per Bromera l'any 2002, i centrada en la contradictòria Xina actual. Una història que versa sobre els habitants de la fàbrica del Coet Espacial Número Dos de Shaoyang, un microcosmos que serveix a l'autor per a parlar dels canvis de les darreres dècades: des de Mao fins al *socialisme de mercat*. I tot un símbol, ja que al recinte de la fàbrica —que ha donat menjar a la major part

El retrovisor

PERE CALONGE

del poble i que ara ha tancat portes—continuen vivint les famílies dels antics treballadors que assisteixen entre el desencís i la resignació a l'ensorrament dels pilars que donaven sentit a tot un model.

De fet, la novel·la s'obri amb el suïcidi del secretari local del partit, un acte entre la rebel·lió i la impotència davant les runes evidents del món tal com ell l'ha conegut, tal com ell

JUSTIN HILL (Freeport, Bahames, 1971). Durant set anys va treballar de voluntari a la Xina rural i a Eritrea. Un coneixement de primera mà d'uns territoris i d'unes cultures que és visible tant en *Els somnis de la casa de te* com en altres títols com ara *Passing Under Heaven* (sobre la poetessa xinesa Yu Xuanji) o *Ciao Asmara* (sobre el passat i el present d'Eritrea). Ha estat guardonat diverses vegades per les seua obra, traduïda a una quinzena de llengües. Manté un bloc a Internet (<http://justinhillauthor.blogspot.com>).

l'havia somiat: imatge de tota una societat sense expectatives. I hi és també l'intent de canvi de les revoltes d'estudiants del 1989 a Pequín, centrat en dos personatges que hi van donar suport; intent ofegat pel govern xinès —que va fer la volta al món gràcies a les imatges de la plaça de Tiananmen— i que va portar tots dos a la presó. Dos joves idealistes que, deu anys després, viuen destins ben dispars: Da Shan, que va haver de marxar però que ara retorna com el fill pròdig, després d'haver triomfat i d'haver-se fet ric; Liu Bei, mare fadrina, abocada a la prostitució a La Casa de Te de Beu i Somia —que dona el títol original a la novel·la.

Una novel·la de personatges, d'històries individuals que s'encreuen per constituir un veritable mosaic de la realitat xinesa de les darreres dècades. El xoc entre modernitat i tradició, entre dues generacions: la que sembla viure ancorada —malgrat els excessos de la Revolució Cultural— a un passat que s'ensorra, i la que encara un futur incert. La corrupció dels diferents àmbits de l'estat, d'un projecte que ha acabat podrint-se per dins mentre que per fora amb prou feines aconsegueix de mantenir-ne l'aparença; la pobresa extrema de molts i la facilitat per a fer diners dels capitalistes incipients, etc. Amb una prosa senzilla i un *tempo* reposat, Hill ens serveix una realitat plena de contrastos: el futur incert de la comunitat de la fàbrica del Coet Espacial Número Dos de Shaoyang, i la vida com una roda que no s'atura, malgrat tot.

Al pot menut
hi ha la bona
confitura

El setmanari del País Valencià

EL PUNT

Amb la

Cultura

Bancaixa

**Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.**